9

1

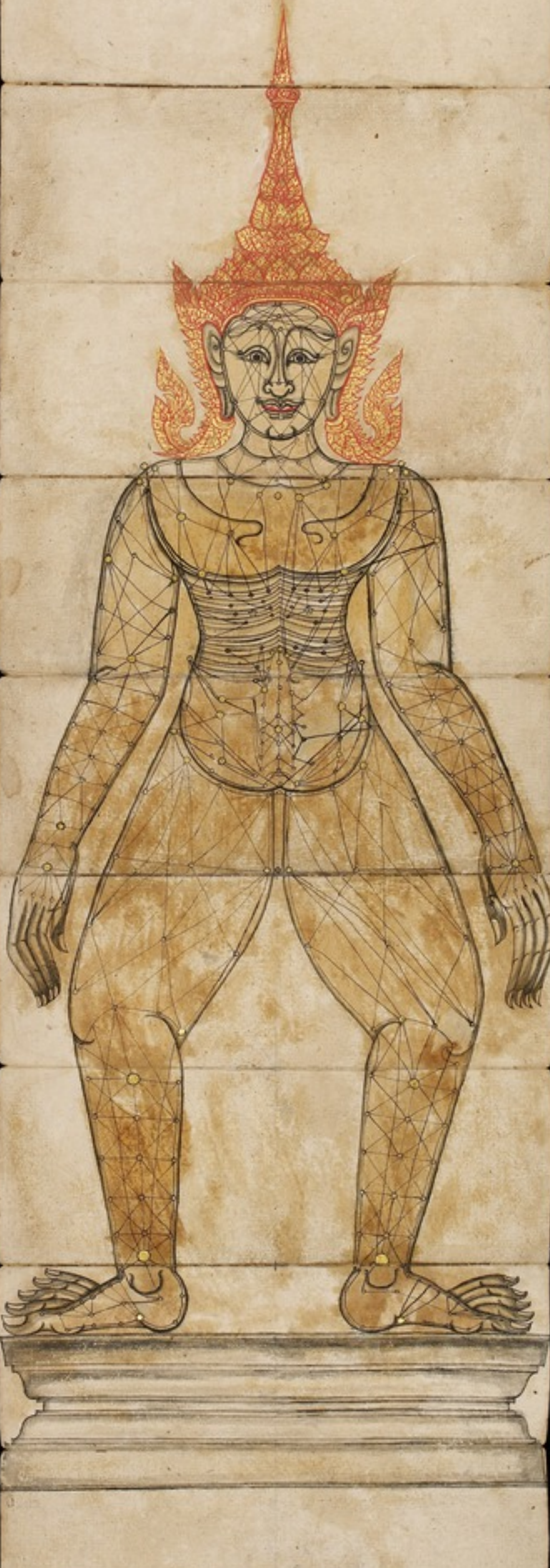

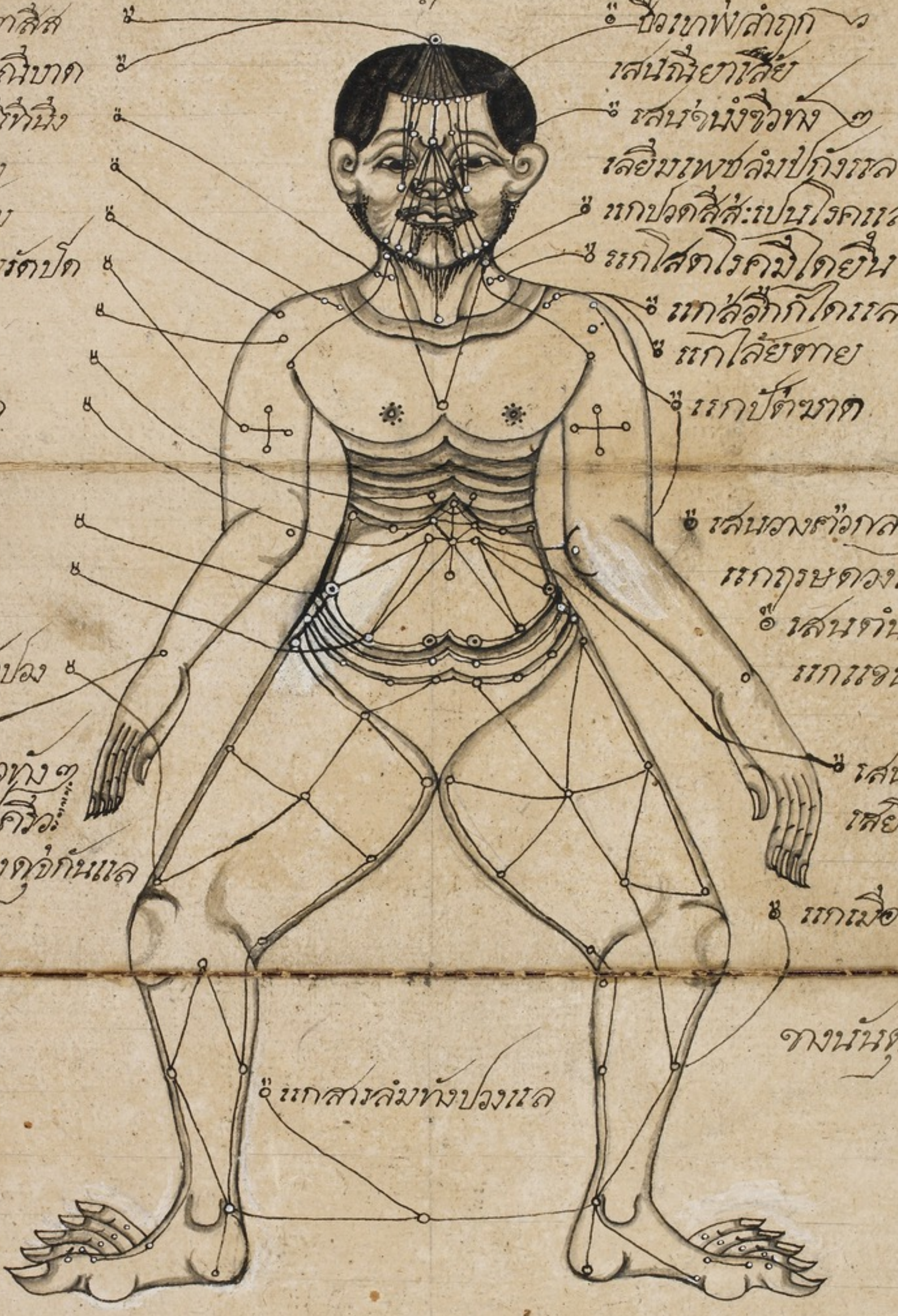
๏ ชิ้วใยอัคคีเกยิ่วเอาสิ้ส
เกยิ่วเอาเสนสัรรณีบาด
๏ เสนม่าหสันุกนี้ที่นึ่ง
๏ แกลํมชิ้วหาสคํม
๏ แกลํมภาท่ายคํฆ
๏ ๒ หาลํมนิแลลํมรัตปัด
๏ แกส่อึก
๏ แกลํมสัครึ้ว
๏ แกลํมปัตฆาต
๏ ชิ้วเทพ่สำฤก ว
เสนณิยาเสี้ย
๏ เสนจ่นํงชิ้วทัง ๒
เลียมเพชลํมปักงแล
๏ แกปวดสิสะเปนโรคแล
๏ แกไสดโรคมิไดยืน
๏ แกส่อึกกิไดแล
๏ แกไล้ยตาย
๏ แกปัตฆาต
๏ แกวำม่พาชิ
๏ แกวาตาคุน
๏ ตางณีขวา
๏ แกษาร่พลํมทังปวง
๏
๏ เสนทังสังค๋าวมืวทัง ๒
๏ ตางทารไหแกส่ครึ้ว
๏ ดูจ่กันทัง ๒ ตงดูจ่กันแล
๏ เสนวางค๋าวกลองนัน
แกฤรยดวงให้โอ้ย
๏ เสนจำนสวกทังสอง
แกแจนตายแล ฯ
๏ เสนรวขักนีแล
เสียึดชิ้วทกุงแล
๏ แกเมือยจับทัง ๒
ตางนันดูจ่กันนัน
๏ แกสารลํมทังปวงแล

๏ บันดาเส้นกระม่อมแลกำดันแลริ่มไปผม
๏ ๗ ๏ แก้เส้นปัตฆาตราท่ายักแลไลตาย
ถาแลแก้ขงขวาขึ้นจาลำขึ้นหาส้ดำ
แลที่ลังมือนั้นดูจ่กันทม ๗ ขง
ทาขงซยแลแก้ปัตฆาตราท่า
ยักทาขงขวาแก้ขึ้นหาส้ดำ
แล ฯ๛

แลส่องเพรียงหูแล ทัดดอกไม้ยาหัง ๒
ทงณี้ก็ดี ทานวาแก้สีสะโรคแลโสต
โรคทั้งมวนแล ฯ๛
๏ เอนขงขว่าแลซยเหมือนกันแล
แลพิจ่ารณาจังนักเขียนนี้ยาก
นัก ฯ๛

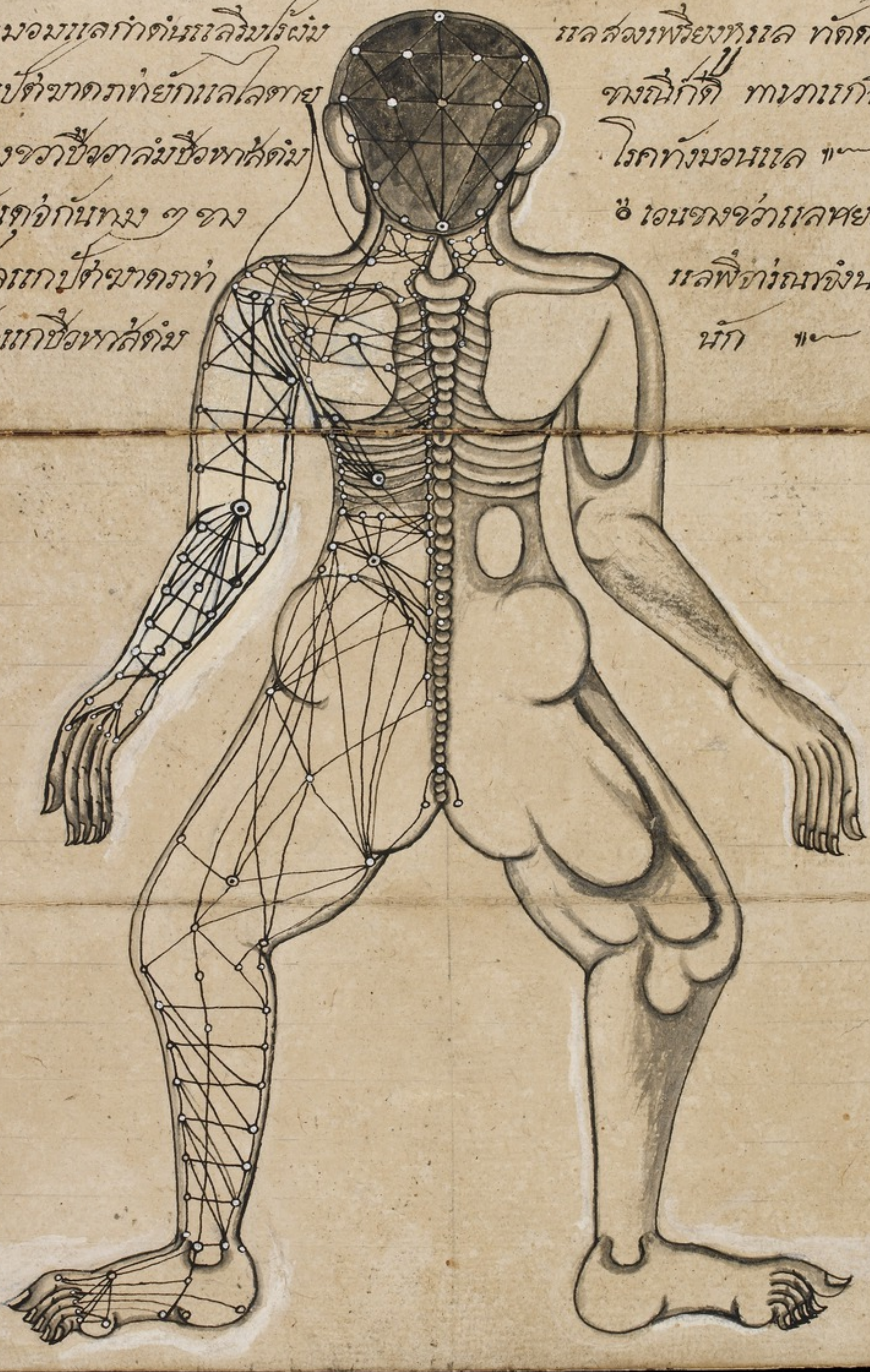

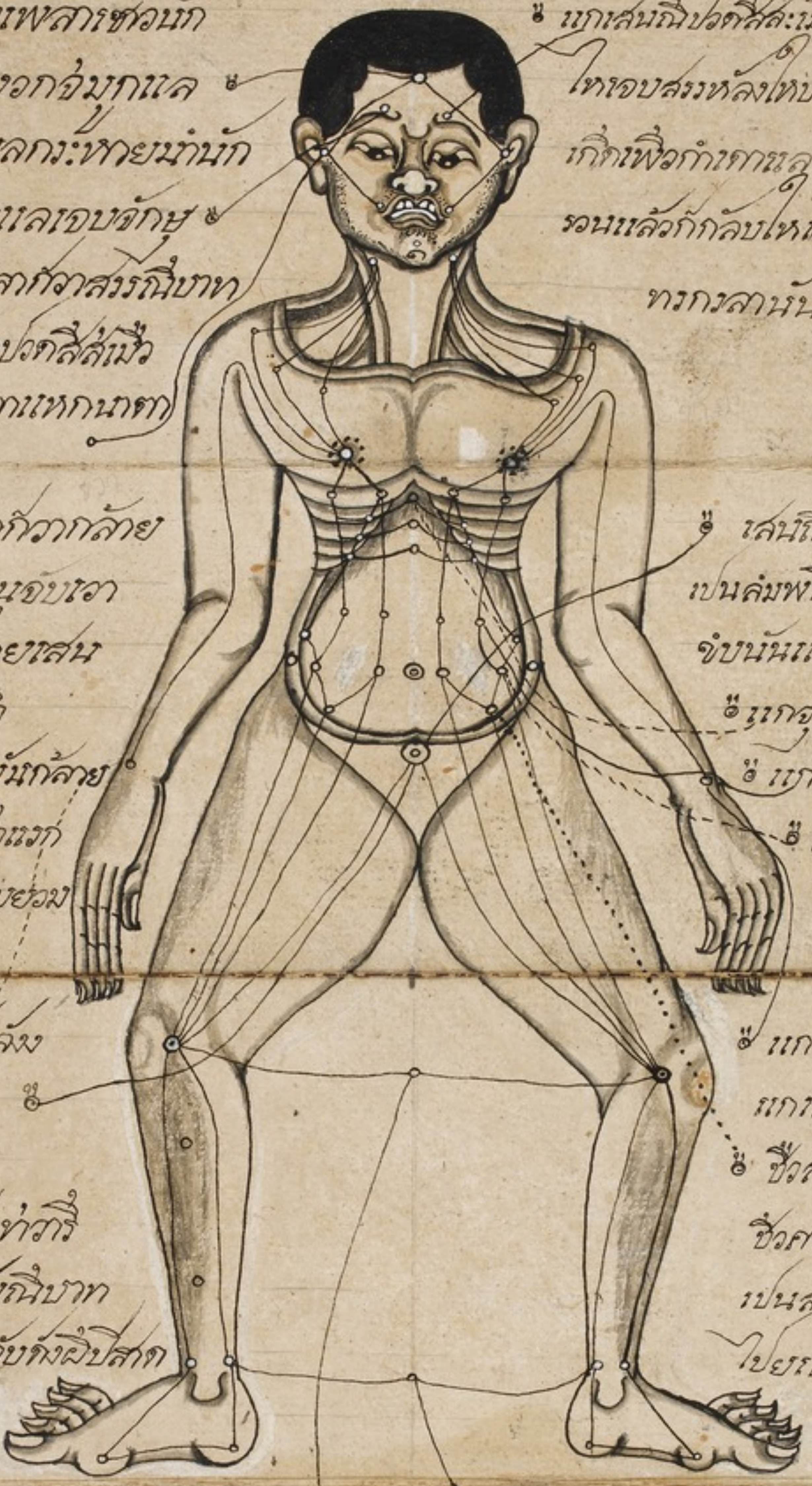

๏ แกปวดสีสะเมื่อเพลาเชานัก
แลแกกูรศีดวงงอกจมูกแล
๏ แกใจกรเลิงแลกระหายน่ำนัก
แกจักษุวิงเวยีนแลเจบจักษุ
๏ เสนณีสุญกระลากีวาสรรณีบาท
กีวา ปักังกีวามกปวดสีสะเมื่อ
เพลาเชา ๗ จบตกแหกนาตา
ตำก

๏ แกเสนณีปวดสีสะเมื่อเพลากลางวัน
ให้เจบสรรหลังให้ปากเบยวก็มีบาง
เกิดเพื่อกำเดาแลลมว่าคำนกันให้ยตัว
รอนแล้วก็กลับให้เวยีนเสาคีรีวาเสนจัน
ทรกรสานนั้นแล

๏ เสนณีชื่สุมนากีวากล้าย
เปนชิ้วหาลดิ้มมนจับเอา
ตำนลิ้นแขงอามีไกยเสน
ยลุกขมแล ๏

๏ เสนณีชื่อปิงคลามันกล้าย
ไปยเปนลมพหีเมื่อแรก
จับดังพิกุ ชูทารจับยวม

๏ เสนณีชื่ออีทา กลายไปย
เปนลมพหี จับดังพีดูลายสาบ
ขำบนั้นแล

๏ แกจุกอกแกเจบหลัง
๏ แกลมเสียดขึ้นไปย
๏ แกปัตฆาฎแล

ขึ้นตามกำดูกสันลัง
ทังหยขัวแล ๏

๏ แกเจนตายแกมึงตาย
แกเหมือนกันนั้นแล
๏ ชื่อสหัศรังศีแล
ชื่อคานทารีกีวากลาย
เปนสรรณีบาทแล้วกลาย
ไปยเปนลมเนตรนั้นแล ฯ

๏ เสนเชาทัง ๗ ชื่อท่าวารี
กล้ายเปนลมสันณีบาท
แลลมพุทยักกีฉาจับดังผีปีสาด
เช้า มักใหเปนบา

เปนกันลจีรึดทาง ๗ เพื่อลมจำพวก
ณี แลเสนเข้าทัง ๗ แลลูกทางนั้น
ตกเลกนึงไวยเหมือนกันนั้นแล ๏

๏ ชื่อลมบาทเพลิงเมื่อแรกมนจับนั้น
มันให้รอนฝาตีนดังนึงวาตองเพลิง
เปนเหมือนกันทัง ๗ จงหาน
ใหแกเสนณีแล้วจึ่งวางอญาแล ฯ

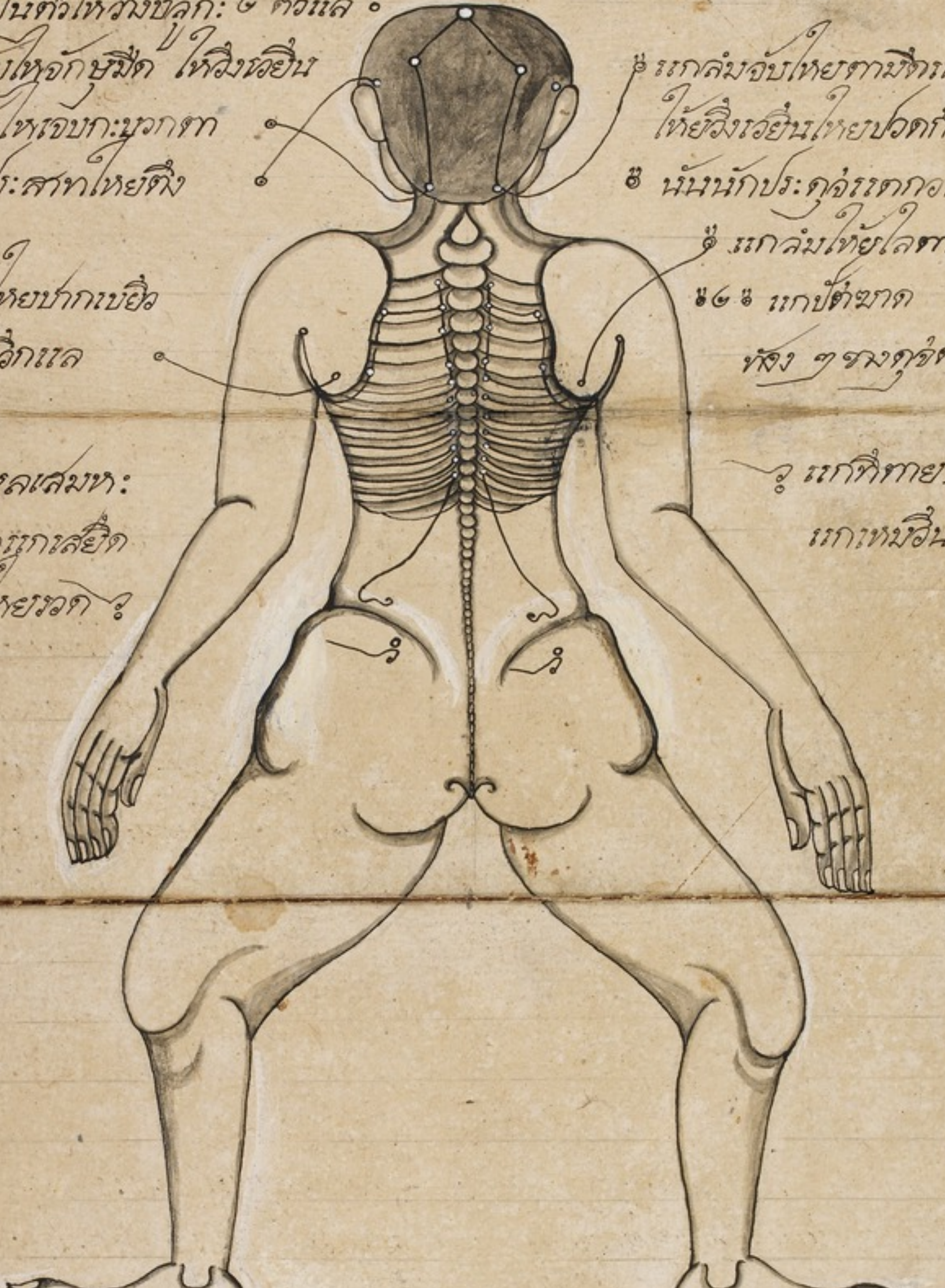

๏ แกจักษุเปนตัวไหวมชลุกะ ๖ ตัวแล ๏

๏ แกลมจับให้จักษุมืด ให้วิงเวียน
เวียนแล้วให้เจ็บกะบอกตา

๏ แกโสตประสาทให้ตึง

๏ แกลมชักให้ปากเบี้ยว
แลจักษุเหลือกแล

๏ แกลมจับให้ตามืดแล
ให้วิงเวียนให้ปวดกะบอกตา

๏ นั้นนักประดู่แตกออกแล

๏ แกลมให้ไลตายแล

๏๒๏ แกปัตฆาต
หลัง ๗ ชมดูดังกรร

๏ แกโลหิตแลเสมหะ
ดีจีนก็ดีแลลูกเสียด
แกที่ตายให้รอด ฯ

๏ แกที่ตายประการนึ่ง
แกเหมือนกรรแล

๏ เสนกระมวมแลเสนทางเฌียวมาขึ้นรวมกรร แกปวดสีสะเปนเผือกฤษกองงอกในจมูก แลไอยกระหายน้ำนันนัก แลไอยจับก็ดี แลไข้ตเลิงก็ดี แกเสนเฌียดูกแล เสนอยู่กลางกระมวมนั้นแล ฯ

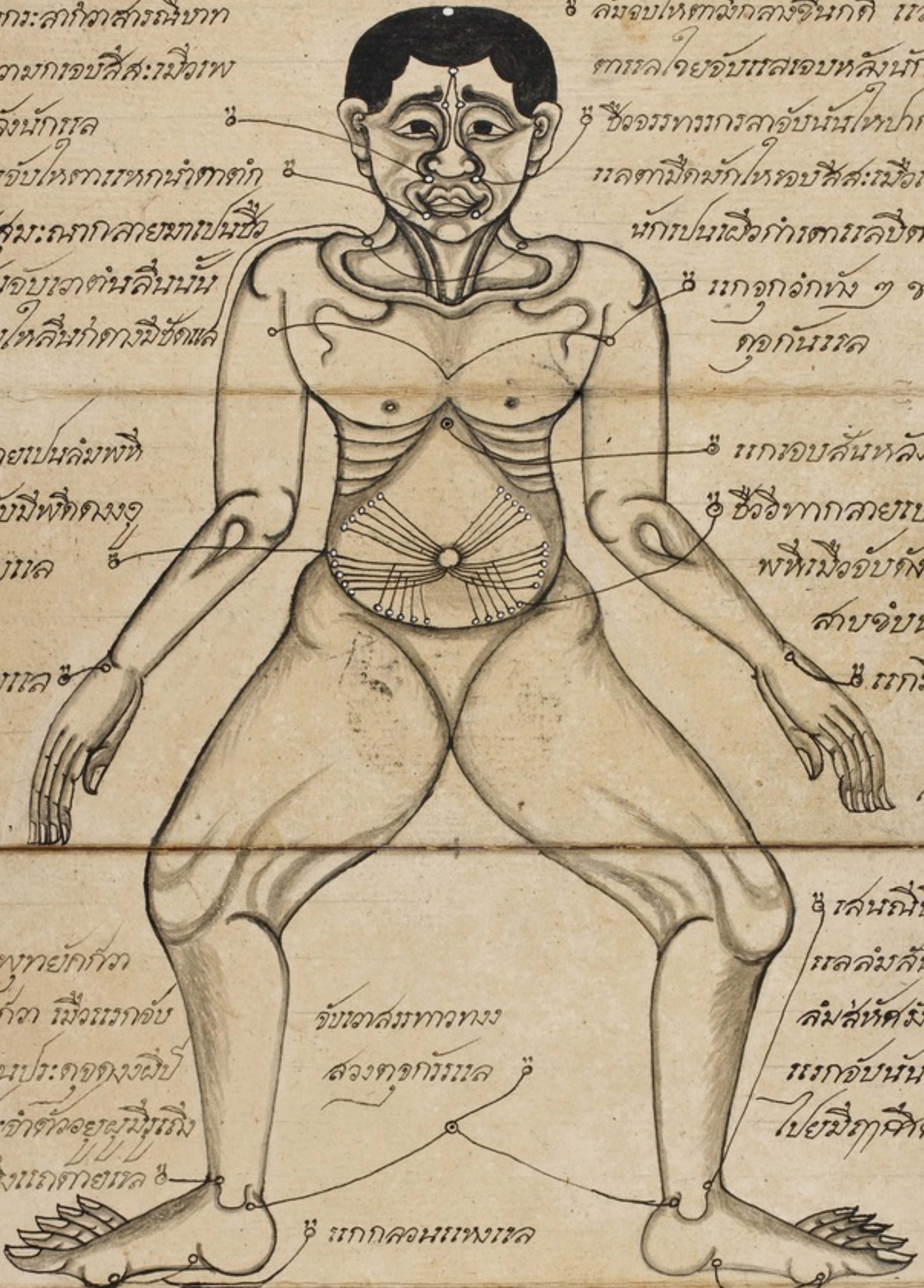

๏ ๗ • ชื่อสุญกระลากิวาสารณิบาท
กิวา ปดงกำวามกรจบสีสะเมื่อเพ
ลาเช้ามีกำลังนักแล

๏ เสนณีลมจับให้ตาแหกน้ำตาตก

๏ เดิมชื่อสุสุมะณากลายมาเปนชื่อ
หาสดิมมันจับเอาต้นลิ้นนั้น
เจรจามิไดยให้ลิ้นกะด้างมิชัดแล

๏ ลมจับให้ตามืดกลางคืนกดี แลเจบ
ตาแลใจยจับแลเจบหลังนักแล

๏ ชื่อจรรทรรกรลาจับนั้นให้ปากเปี้ยว
แลตามืดมักให้จบสีสะเมื่อเพลาเยน
นักเปนเพื่อกำเดาแลปิตรคนกันแล

๏ แกจุกอกทั้ง ๗ ชม
ถูกกันแล

๏ ชื่อปิงคลากลายเปนลมพที่
แลเมื่อมันจับมีพิดดังงู
ทับมีคลาขบแล

๏ แกเจบสันหลังแล

๏ ชื่ออิทากลายเปนลม
พที่เมื่อจับดังพิดงูลาย
สาบจับนั้นแล

๏ แกมือตายแล

๏ แกมือตายแล

แล้ว

๏ เสนณีชื่อพุทยักกีวา
สันณีบาทกีวา เมื่อแรกจับ
นั้นมีอาการประดุจดงผีป
สาดเจ้าประจำตัวอยู่มั่นเมื่อ
ว่าผีเข้าเถิงแกตายแล ๏

จับเอาสรรพางทั้ง
สองถูกกันแล ๏

๏ เสนณีชื่อคาณทารวี
แลลมสันณิบาทกีวา
ลมสหัตมัชฌีกีวาเมื่อ
แรกจับนั้นให้นิ่งแน
ไปยมิสติจำตัวแล

๏ แกกลอนแพงแล

๏ แกกลอนนำแล ฯะ

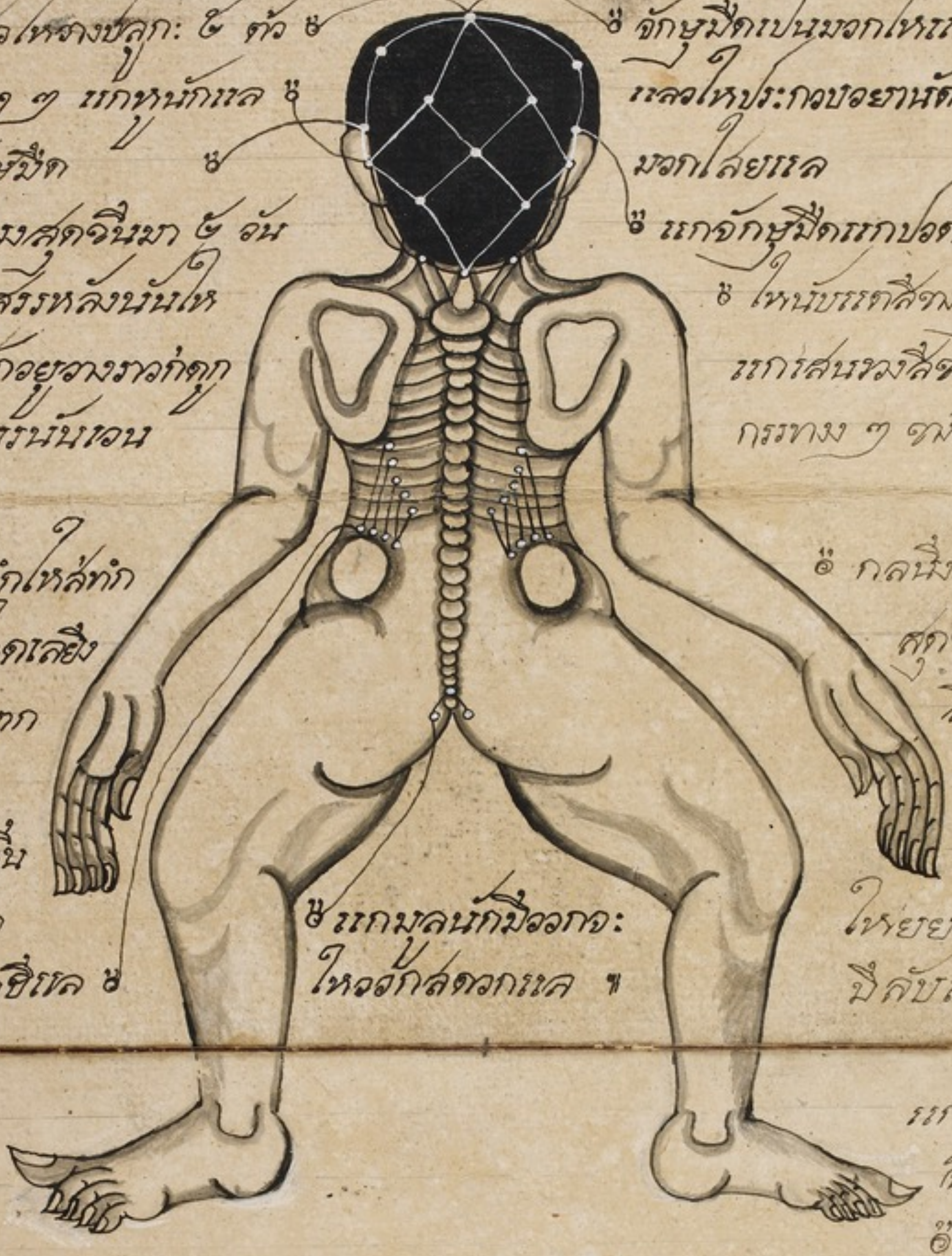

๏ แกจักษุเปนตัวใหจางปลุกะ ๕ ตัว ๏
๏ เสนบวงหทางง ๗ แกหูหนักแล ๏
๏ แกลํมจับจักษุมืด ๏
๏ ใหนับแรดโคมสุดจีนมา ๕ อัน
อยูชิด กดูกสรรหลังนั้นให
แกเสนราวชักอยูวงราวกดูก
สรรหลังตัวกรรนั้นเอง

๏ จักษุมืดเปนมอกใหแกเสนนี้จงเพียง ๗
แลวใหประกวบยานัดแลวยาตาแกเมฆ
มอกไสยแล
๏ แกจักษุมืดแกบอดสีละแล ฯ
๏ ใหนับแรดสีขางสุดขึ้นมา ๕ จรรให้
แกเสนรวมสีขางทวง ๗ ดูอคม
กรรทาม ๗ จมคืนักแล ฯ

ขยวมชักในอกใหสําก
๏ ใจจบแลใจดเสียง
ใหแกหัวต่ำฆาก
ตามเสนริม
กดูกสรรหลังขึ้น
ไปยนั้นแล
๏ แกอันตฤทธิแล ๏

๏ แกมูลนักมื้ออกจะ
ใหจอกลดวกแล ฯ

๏ กลนี้ใหนับแตสีขาง
สุดขึ้นมา ๓ อันรวม
สีขางนั้นเสน
หอบพัก
เสนเสียบแทง
ใหยยอก จัดนอน
ปีลับแลว ให
แกขัง ๒ ที่นั้น
จึงจะคลายแล ฯ
๏ แกตาโกกตาย
ทงชายขวาแกรมอืนกันแล ฯ

๏ แกลํมวิไสยคุณที่เดยว
รวมกรรกับลํมอนตฤรทธิ
ใหพิจารณาจงดีจึงเหนแล

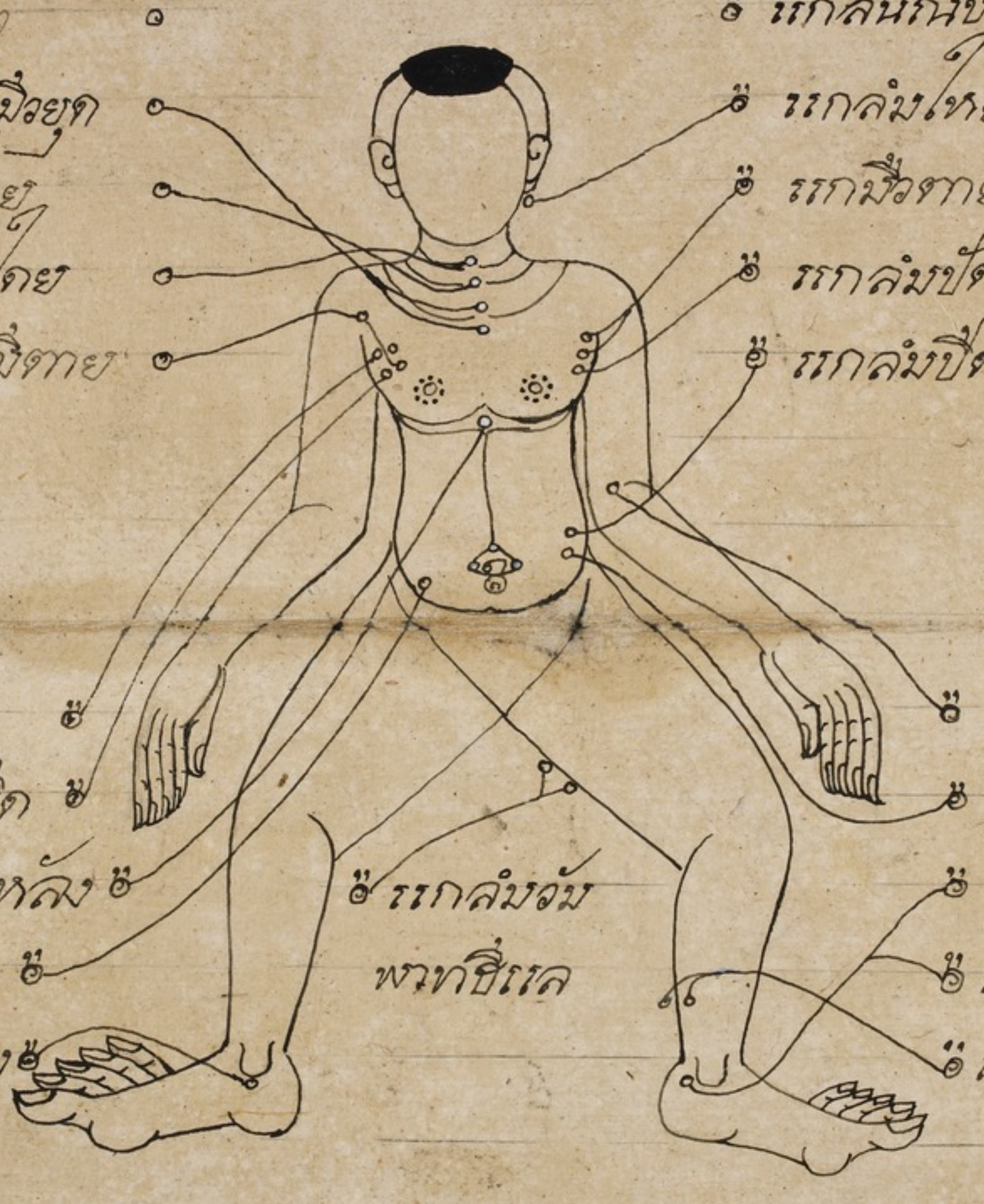
๏ แกลํมชักใหยปากเบี้ยว
๏ แกฤทยชดวงใหยไอยมือยุด
๏ แกลํมใหยขอรขามิไดย
๏ แกลํมใหยกินเขามิไดย
๏ แกลํมรัตคุณใหยมือตาย
๏
๏
๏ แกสันนิบาทจีน
๏ แกลํมใหยคันกระมอม
๏ แกมือตายแลจุกอํก
๏ แกลํมปัตฆาฎ
๏ แกลํมปิดทวานหนง ๗ ก็ดี
๏ แกลํมราทยัคฆ
๏ แกลํมใหยจุกเสียด
๏ แกเสนณีเถีงสรรหลัง
๏ แกลํมประกง
๏ แกสลักเพชใหลงทม
๏ แกลํมจัม
พาทชี่แล
๏ แกปัตฆาฎ
๏ แกลํมกลอนใหจุกอก
๏ แกทีตายไหรอด
๏ แกลํมปิ้วหาสดํม
๏ แกลํมอรรทรฤทชี้แล

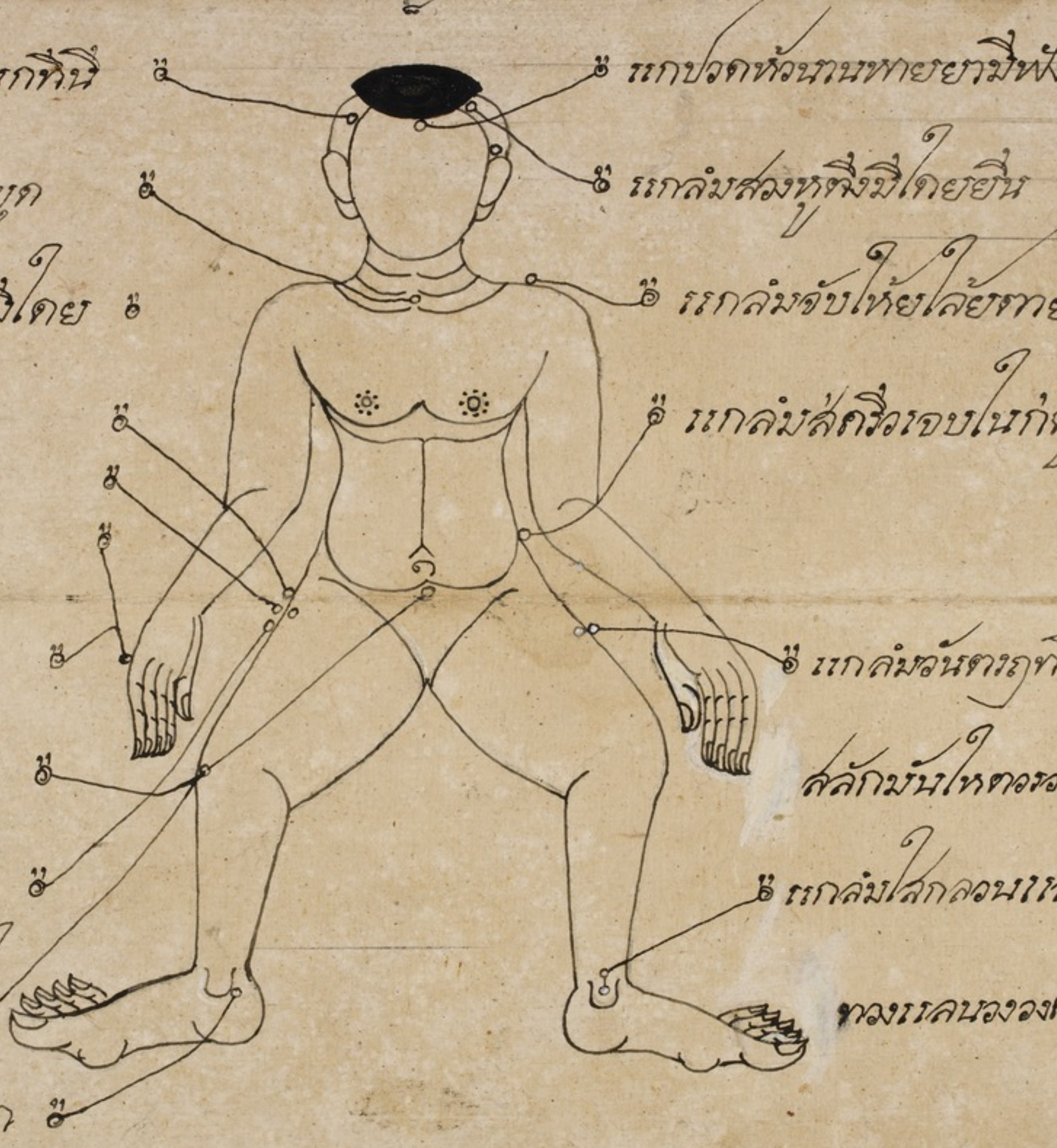

๏ หูหนวกกินญามีฟงแรกที่นี้
๏
๏ แรกรฤทายดวงไอนักมิยุด
๏
๏ แรกลำอันลูกนัยเนมิไดย ๏
๏
๏ แรกลำอันตารฤคชี
๏ แรกลำตาครึ้ว
๏ แรกลำเฝือเส้ลด

จับตัวเหงอนนัก
๏
๏ แรกลำฅุนแรกเสลด
๏
๏ แรกอโปงมันฝังอยู
๏
๏ แรกคลื่อเลอโปงกได
๏
๏ เผยลำอันมีพีดอก ๏

๏ แรกปวดหัวนานหายยามิฟัง
๏ แรกลำสองหูคึ่งมีไดยยิน
๏ แรกลำจับใหยไลยหายยกมิไดย
๏ แรกลำสัครึ่วเจบในกะดูก
๏ แรกลำอันตารฤทชีใหยอด
สลักมันไหตอรอนใหัวตัวมีไต
๏ แรกล่ำใสกลอนแลเจบ
ทวมแลนองจงคหดแล ๚

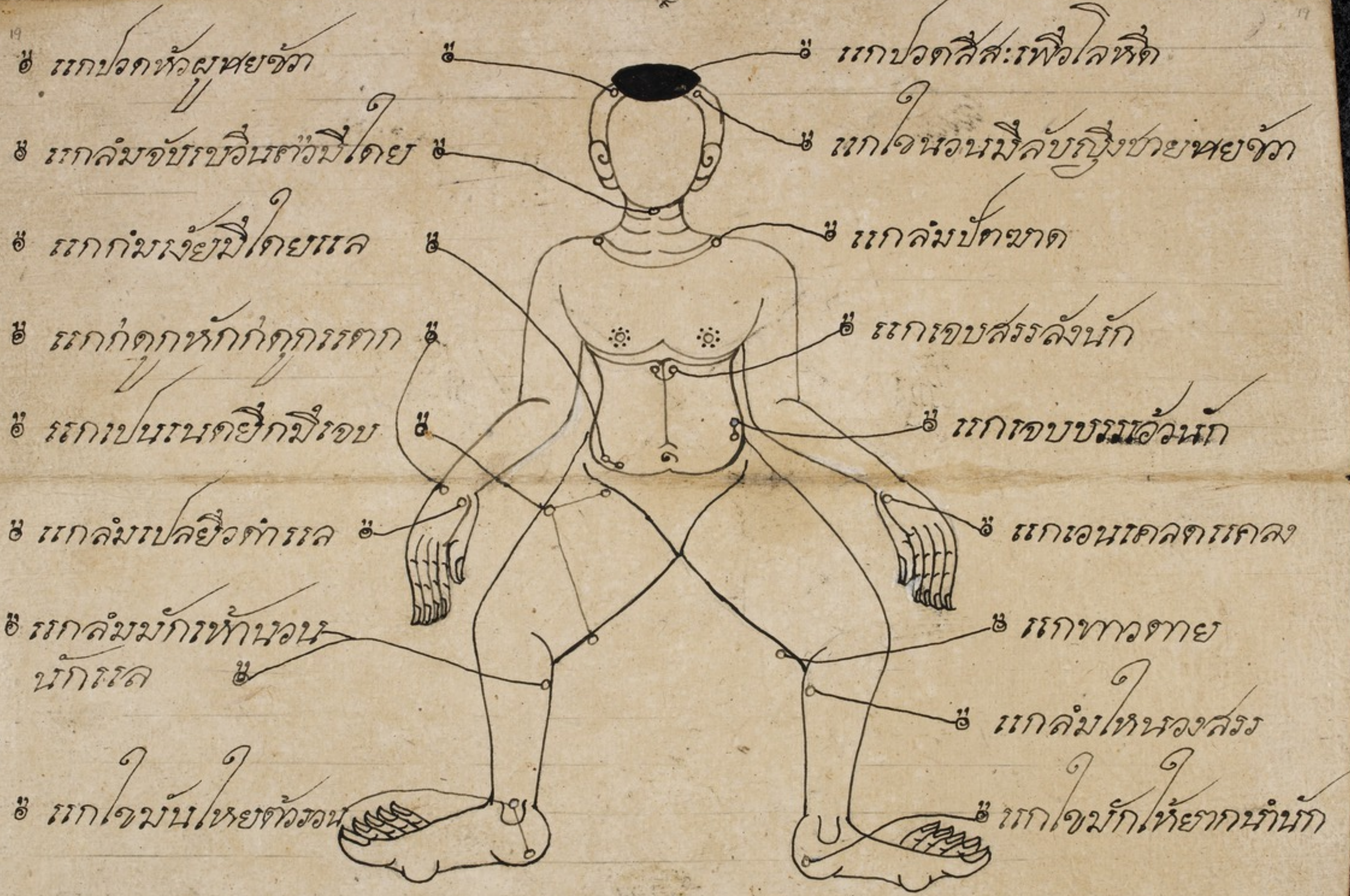
๏ แกปวดหัวผูหยขัวา
๏ แกปวดสีสะเพือไลหีด
๏ แกลํมจับเบือนตัวมีไดย
๏ แกไจหอนมีลับญีงชายหยขัวา
๏ แกกํมเงยมีไดยแล
๏ แกลํมปัตฆาด
๏ แกกํดูกหักกํดูกแตก
๏ แกเจบสรรลังนัก
๏ แกเปนเนดยีกมีเจบ
๏ แกเจบบรรเอ้วนัก
๏ แกลํมเปลยีวคําแล
๏ แกเอนเคลดแคลง
๏ แกลํมมักเหัานอน
นักแล
๏ แกขาวตาย
๏ แกลํมไหนองสรร
๏ แกไขมันไหยตัวรอน
๏ แกไขมักไหยากนํานัก

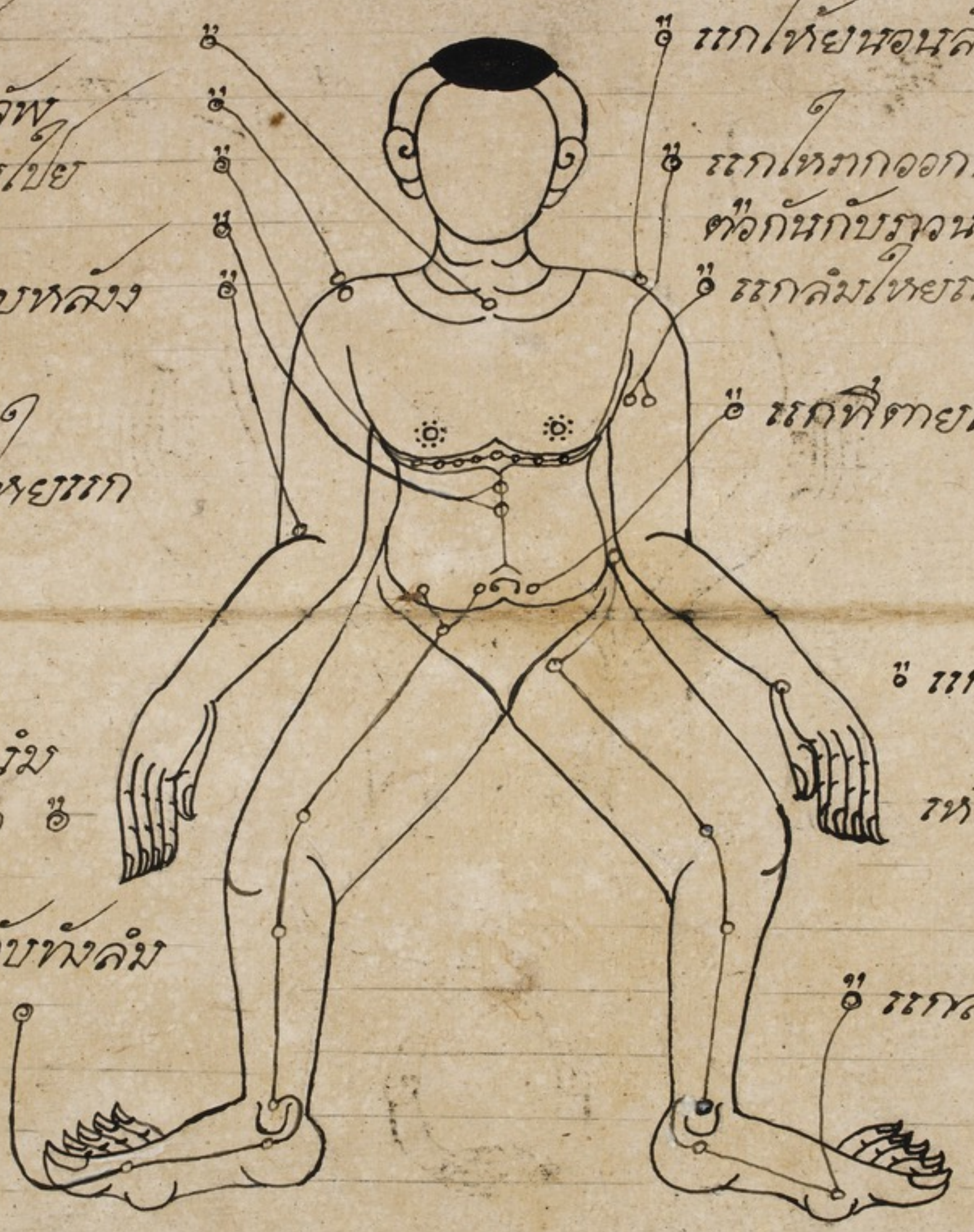

๏ แกรฤทษดว่งใจ้ย
๏ แกหัวนมี่ลับจใหลัพ
๏ แกลํมไหปะจํกขึ้นไป่ย
๏ แกลํมปัตฆาด
๏ แกลํมกลอนเอบหลัง

๏ แกปักลํมเสียดไหยแก

๏ แกไห้ยนอนลับ

๏ แกไหรากออกหัวอํก
ตัวกันกับราวนํมนั้นแล
๏ แกลํมไหยเสียดชวง

๏ แกที่ตายไหยอยู่

หวางอํกตัวราวนํม
ทังง ๗ ทางตัวราวนํม
แกเหมือนกันแล ๏

๏ แกลํมปัตฆาตกับทังลํม
ราทยครวมกัน

๏ แกไหยนอนหลับ

เหมือนกันทางซ้ายขัว

๏ แกลํมไหยเสียดตาโภก

๏ แกกลมกระมวมปกงปวดสีสะ

๏ แกลํมขึ้วหาวัศดํมสองหูขมบันแก
สัลักเพชทง ๗ ชมทาผูญิงซย
ผูชยขวาแล

๏ แกลํมปัตฆาต

๏ แกลํมสันณิบาทพูทายัก

๏ แกนอนมิลับนั้น
ใหแกเตาตาทวขึ้นมา
รถึงนาแลงทับสอง
ขางแล

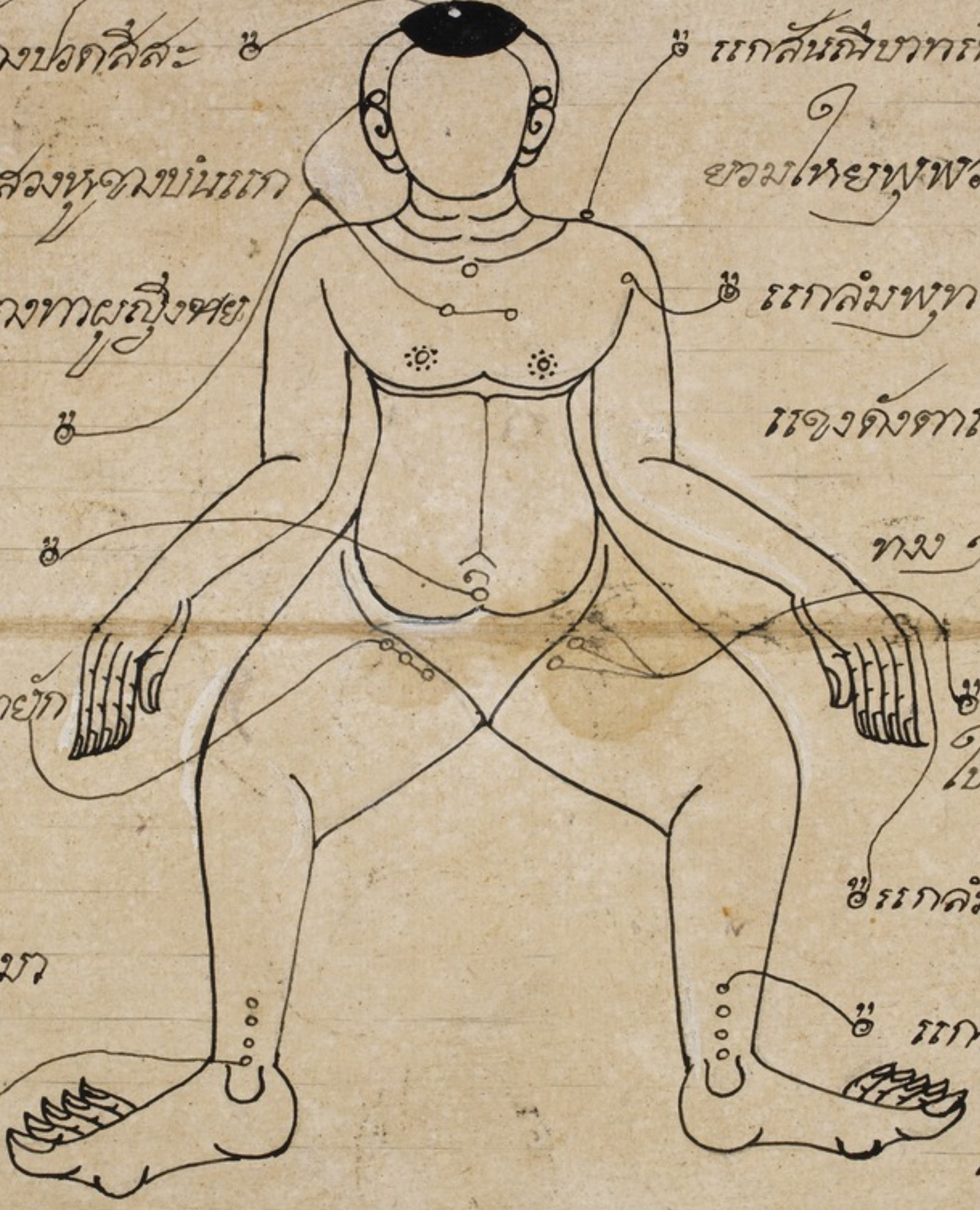

๏ แกสันณิบาทรพึ้วโลหิด
ยวมใหยพูพอง

๏ แกลํมพูทายัคฆขับใหตกนั้น
แขงดังตาเนื้อใหแกรากขอน
ทม ๗ ชมครึ่ใหปราแล

๏ แกปอดทองตะ
ไปถึงสัรรหลังแล

๏ แกลํมชักใหปากรบยิ้วไปย

๏ แกลํมเสือดใหต่านอํา
แลไลใหปอดสัลัก
ใหต้อมีไดกีดี
ภาแกถูกเขาคล้ายแล ๚ะ

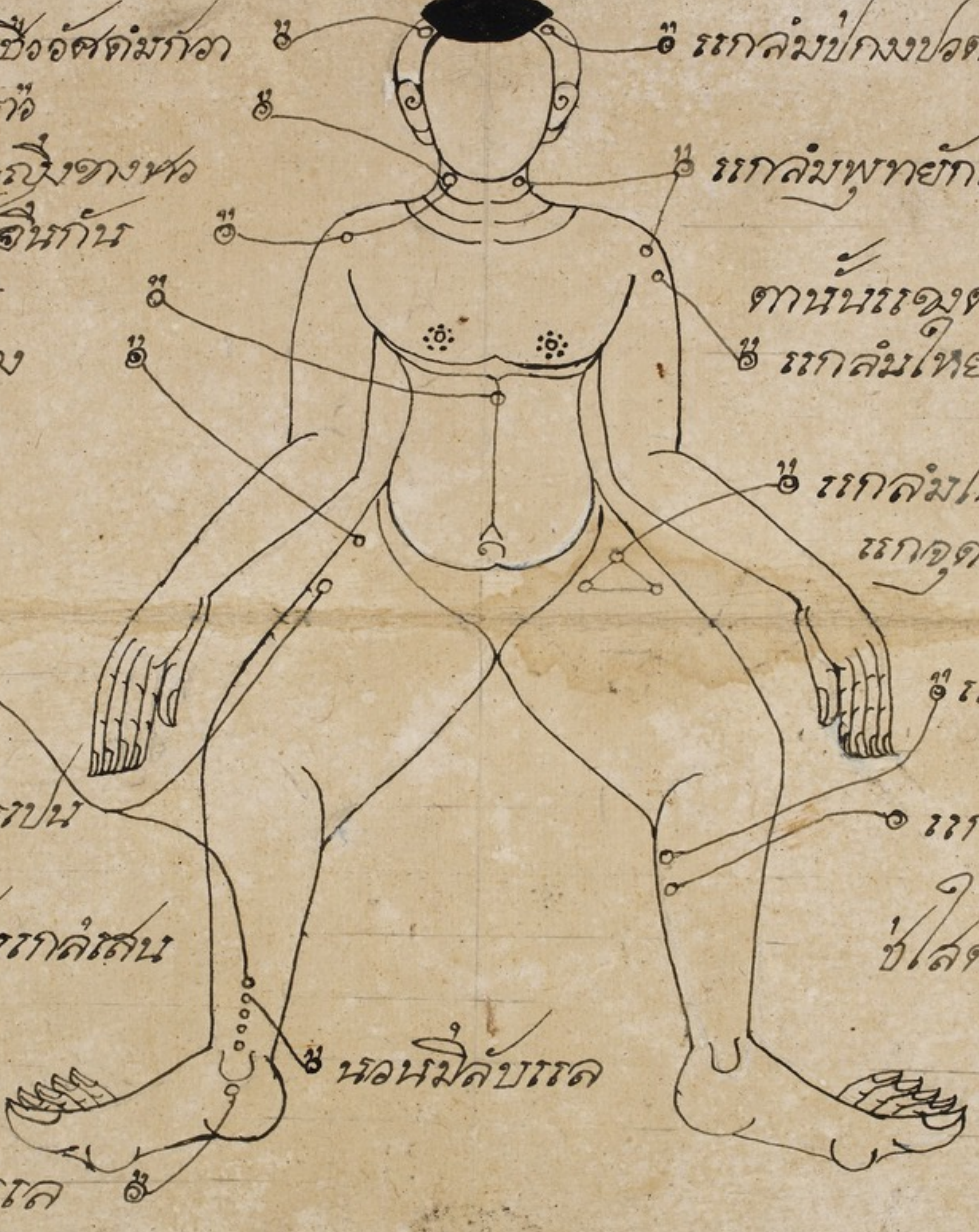

๏ แกลํมขึ้นหวาริกอาชื่ออัศดํมกอา
๏ แกสีอีกรสนตัวลำคาว
๏ แกไหรากออกมาหญิงทางหัว
ชายแกขวาแกรมือขึ้นกัน
๏ แกลํมชไลยตาน
๏ แกทองขึ้นทองพอง

๏ แกลํมปักงงปวดสีสะหนัก
๏ แกลํมพุทยักรเมือจับไหย
ตานั้นแดงดังตาเนื้อ
๏ แกลํมไหยอกอักแล
๏ แกลํมไหปอดมอนทอง
แกจุดเสียดแกไหรากแล

๏ แกปัตฆาด
๏ แกลํมชื่อหาสดํมเปน
ไหลำสลักอยูนั้นแกลำเสน
ตำนสนหาอนั้นทุก
เสนคลายดังเจยแล

๏ แกสัรรณีบาทขึ้น
๏ แกรอบทองจุกเสียด
ชไลตนนั้นแกกํน
กบคลายแล ฯะ

๏ หอนมีลับแล

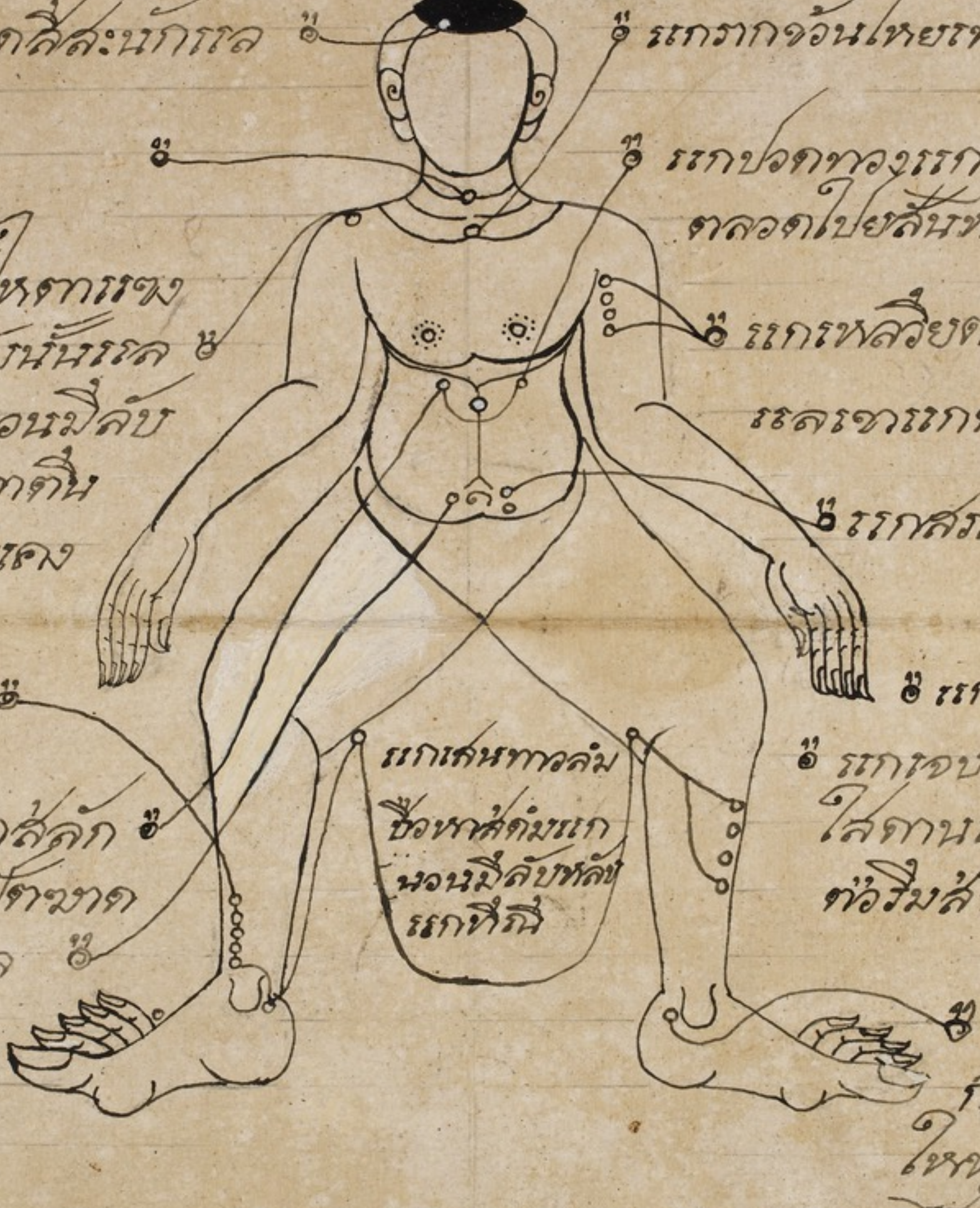

๏ แกลํมปะกังไหปวดสี้สะนักแล

๏ แกลํมชื้วหาสดํม

๏ แกลํมพทยัคจับไหตาแฆ
ดังตาเนิ้วนอนมี้ลับนั้นแล

๏ ถาลํมนั้นจับไหนอนมี้ลับ
ก่ดีไหแกเสนเตตาคื้น
ขึ้นมาตามสันหาแคง

ทั้งสองลับแล

๏ แกไขตาเลี้ยงแกส่ลัก
เพชหัง ๓ แกปัตฆาด
หัง ๓ จวงนั้นแล

๏ แกรากข้อนไหยเห้วอกแล

๏ แกปวดทองแกจุกอํกแล
ตลอดไปยสันหลังแล

๏ แกเหลี้ยวตํนสอกและไล้
แลเขาแกทั่วสันหลังนั้นแล

๏ แกสรรณีบาทลํมพุทยัคฆ

๏ แกลํมตีขึ้นแลเอบปาง

๏ แกเอบทองแลส่ลักอํกซะ
ไสตานเปนปางไหแก
ทั่วริมส่คืนนั้นรอมกันแล

๏ แกชักไห้ปากเปยื้อ
ก่ดีสรรณีบาทก่ดี
ไหพูรองแล ฯะ

แกเสนหาวลํม
ชื้อหาส่ดํมแก
นอนมีลับหลับ
แกทีกี่

24

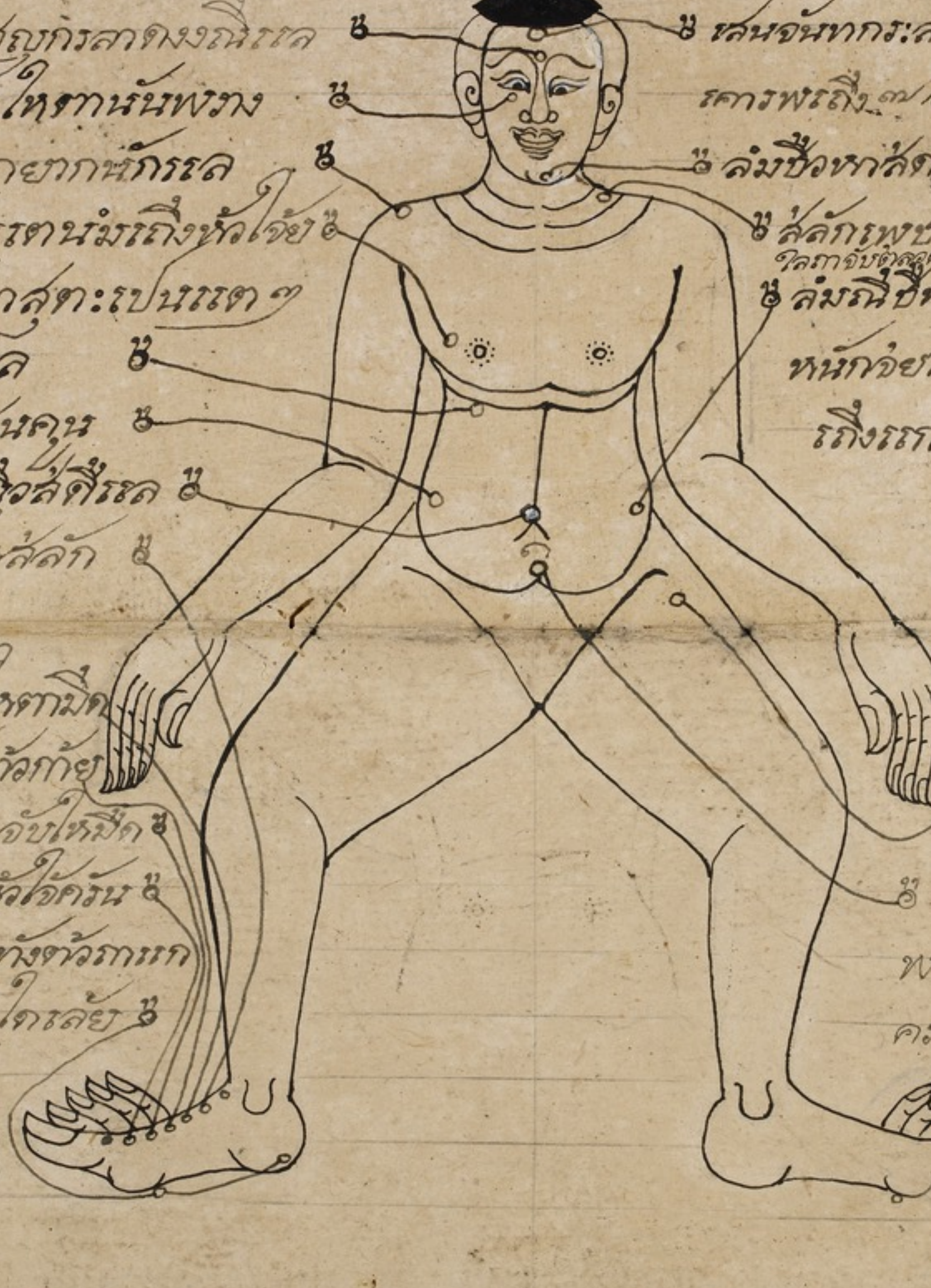

๏ ตำรับณี้บอกเสนสุญกรลาดมงณี้แล

๏ ลํมชิ้วทิพจกษุจับ ไหตานั้นพรวง

๏ อันนี้สลักรเพชรรกยากหักรแล

๏ ลํมจำพวกณี้จับเตานํมเถิงหัวใจ้ย

๏ ลํมจำพวกณี้ชิ้วอาสุตะเปนเด ๗
เดิ้อนตายแล

๏ ลํมจาพวกทกสิ้นคุน

๏ ชิ้วรัตคณรจับเหนิ้วสดี้แล

๏ ชิ้วปัตฆาตจับไหสลัก

๏ เสนจันทกระลาดังณี้ เราสัรรณี้ขาด
สคารพรถึ้ง ๗ วันจักรถึงกาลักิริยาแล

๏ ลํมชิ้วหาสัตคุม่จับตำนลิ้นเจ่รจามิ้ใด้ย

๏ สัลักรเพชรภาจับมิ้ต่ลอดแรกใด้ย
ใลภาจับต่ลอดเราหัวใจ้ยแรกมิ้ใด้ย

๏ ลํมณี้ชิ้ทศคณมกจับกระบอกตาชายขัว
หนักจ่ยามิ้ใดหาย กานํตเดิ้อนนึ้งจะ
รถึงแกมรรณภาพแล ๚ะ

๏ ชิ้วอัมะพาทชิ้จับไหตามิ้ด

๏ ภชทายักจับไหลั้นหัวก้าย

๏ ทิพ่จักษุขึ้นเอาสิ้สะจับไหมืด

๏ เปลยิ้วคำจับต่ลอดหัวใจ้ครัน
มันแกขึ้นไหชักง้อทังตัวภาแก
เทาหตายแลนวดมิ้ไดเล้ย

๏ ชิ้วอาลํมวาตคุนอยาไหยริ้ง
ไพยไหยเอา ใลหิ้ดเสยิ้วยา
ไหยปลอยปลิงแล ๚ะ

๏ ลํมอันเกยิ้วนวกสดี้ชิ้วจุดํม
พอยทะ ลํมใดยสดี้ชิ้วปิ้ต่คุน
ครั้นมั้นขึ้นไหยแกจึ่งคลาย
ถามั้นคลายเปนหลํม
เปลยิ้วขึ้นดังมิ้ด
จํมหนั้นแล ๚ะ

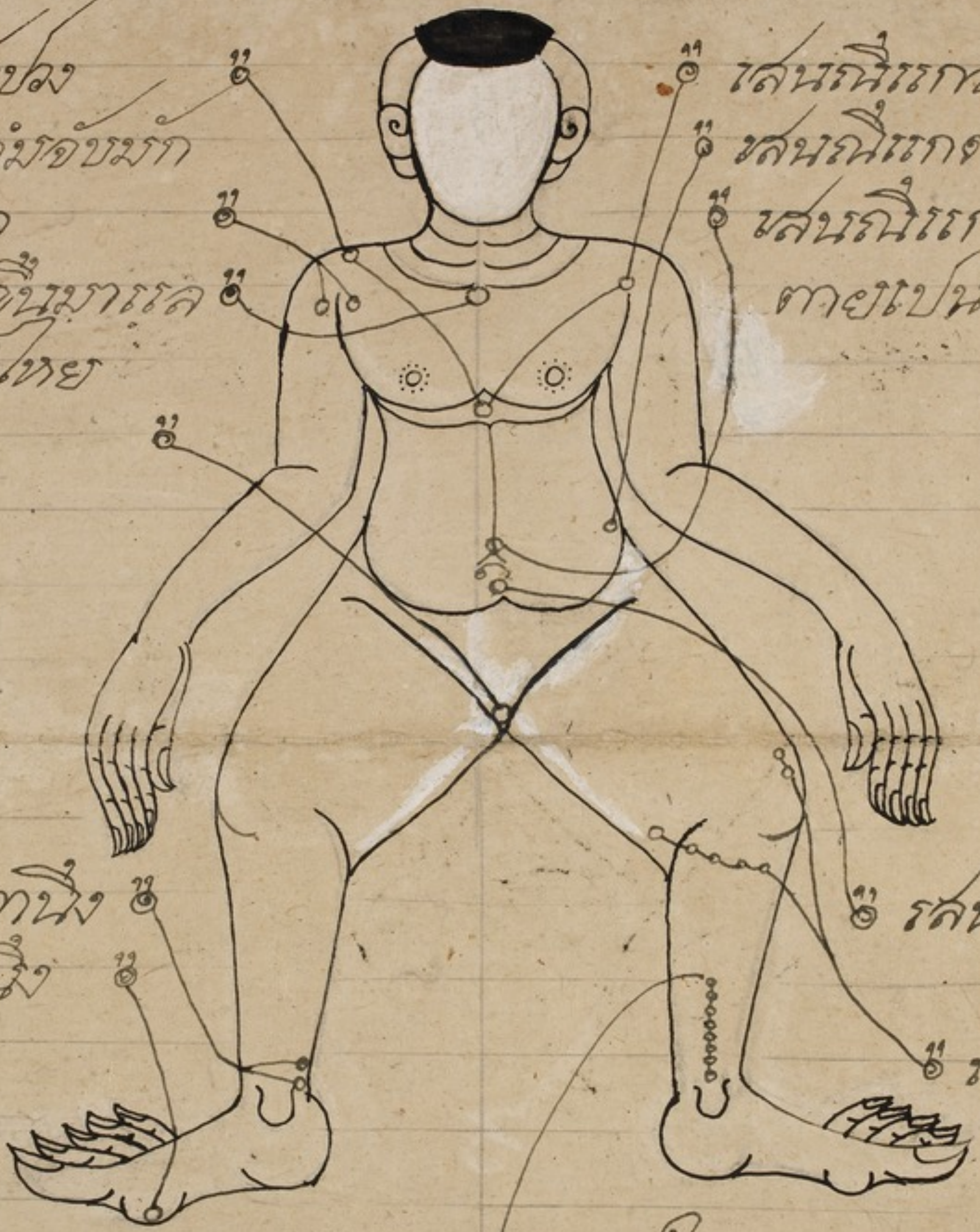

๏ แกเสนณี้หามรากหังปง
๏ แกเสนไตรรักรแรแกลำอับมัก
ใหรากไหยเหียนแล
๏ แกส่ำเลดแลปะอำขึ้นมาแล
๏ เสนณี้แกลำอับข่ไหย
เสิ้งแกมรณนนแล

๏ เสนณี้แกลำไหยรากแล
๏ เสนณี้แกตำโอกกเสิ้ง ๆ สันหลัง
๏ เสนณี้แกลำอับไหยต้อนั้น
ตายเปนเหนตาแล

๏ แกลำม่หาสนุกณี้ทานึ่ง
๏ แกม่หาสนุกณี้ทานึ่ง

๏ รสนณี้แกลึ้งตายแล
๏ แกลำอับหังปงแล
๏ แกไหยนอนลับหังชายซ้า
รหมอื้นกันแล

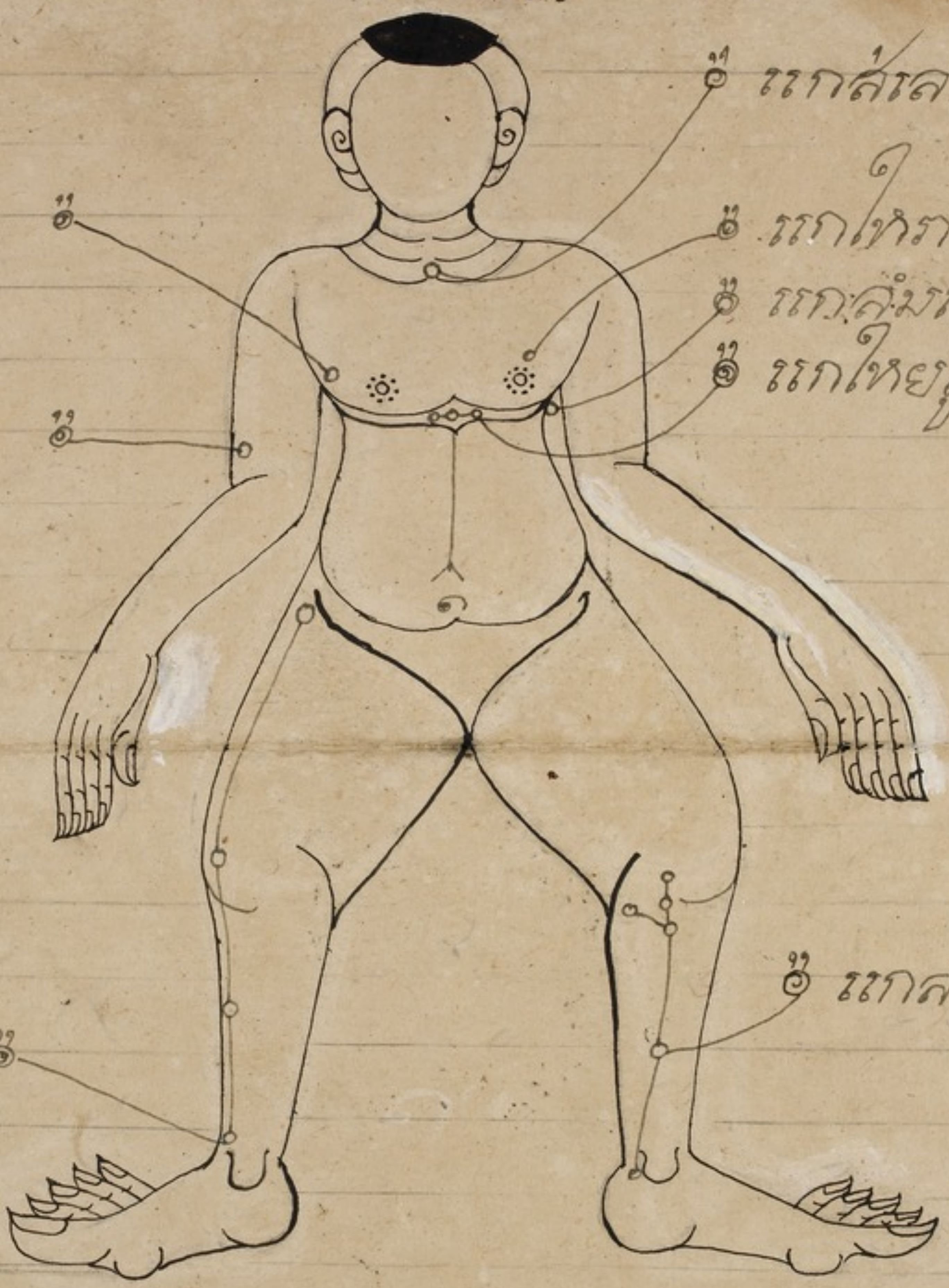

๏ แกส่เลดให้ตก

๏ แกลํมทางขึ้นทองรอม

๏ แกให้รากตก

๏ แกะลํมเล่ยึดตาง

๏ แกให้ยรู้จักที่ตาย

๏ แกปใสและใสดาน

๏ แกลํมขับให้ตะโกกสรรแล

๏ แกลํมปัตฆาด

๏ ๑ เสนปะกังอยุหา
๏ ๒ เสนปวดสีสะวยูเงหูทั้งส่อง
๏ ๓ เสนชิ้วหาสัดมอยุทำนตัวเรล
๏ ๔ เสนใต้ใล้ยเรกเรขนท้าย
๏ ๕ เสนใตสอกชิ้วพลายวาท
๏ ๖ เสนถัดใลยชิ้วภทยัคฆ

๏
๏

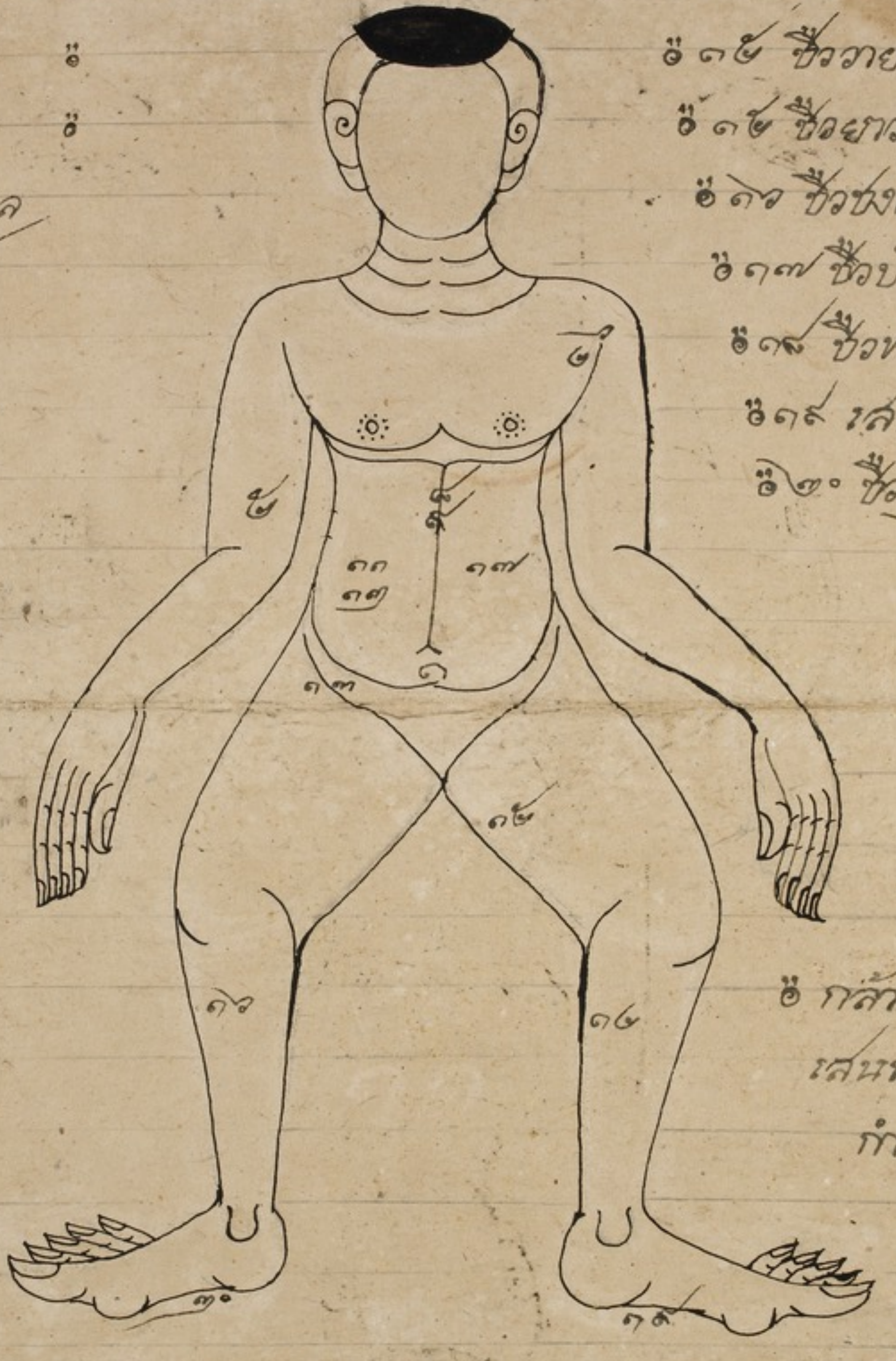

๏ ๑๔ ชิ้ววายตำโงก
๏ ๑๕ ชิ้วยาวมาริ้จิ้นมารเตาขารเถิ่งสัดิ้
๏ ๑๖ ชิ้วชงครภาหะ
๏ ๑๗ ชิ้วปัตำฆาตภาท่ยคัฆ
๏ ๑๘ ชิ้วพลายวาตจิ้นสรรขาว
๏ ๑๙ เสนเรกผ่าทาวทั้ง ๒ ขาง
๏ ๒๐ ชิ้วตาคุน

๏ ๘ ปัตำฆาตน้อย
๏ ๙ ปัตำฆาตใญ้ย
๏ ๑๐ เสนกุมพกรรเนล
๏ ๑๑ ชิ้วลำตานตำคุณเนล
๏ ๑๒ ชิ้วลำขายตามิ้นเรล
๏ ๑๓ ชิ้ววาเรบุญจรเสน
ย่อมไหยเสียทาวเรลิ้ว

๏ กล้าวมาทังงนี้ไห้รจักเริ้งร้าว
เสนหังปองไห้รู้เรทไหยพึ้ง
กำนัดทาทางหังปองเรล

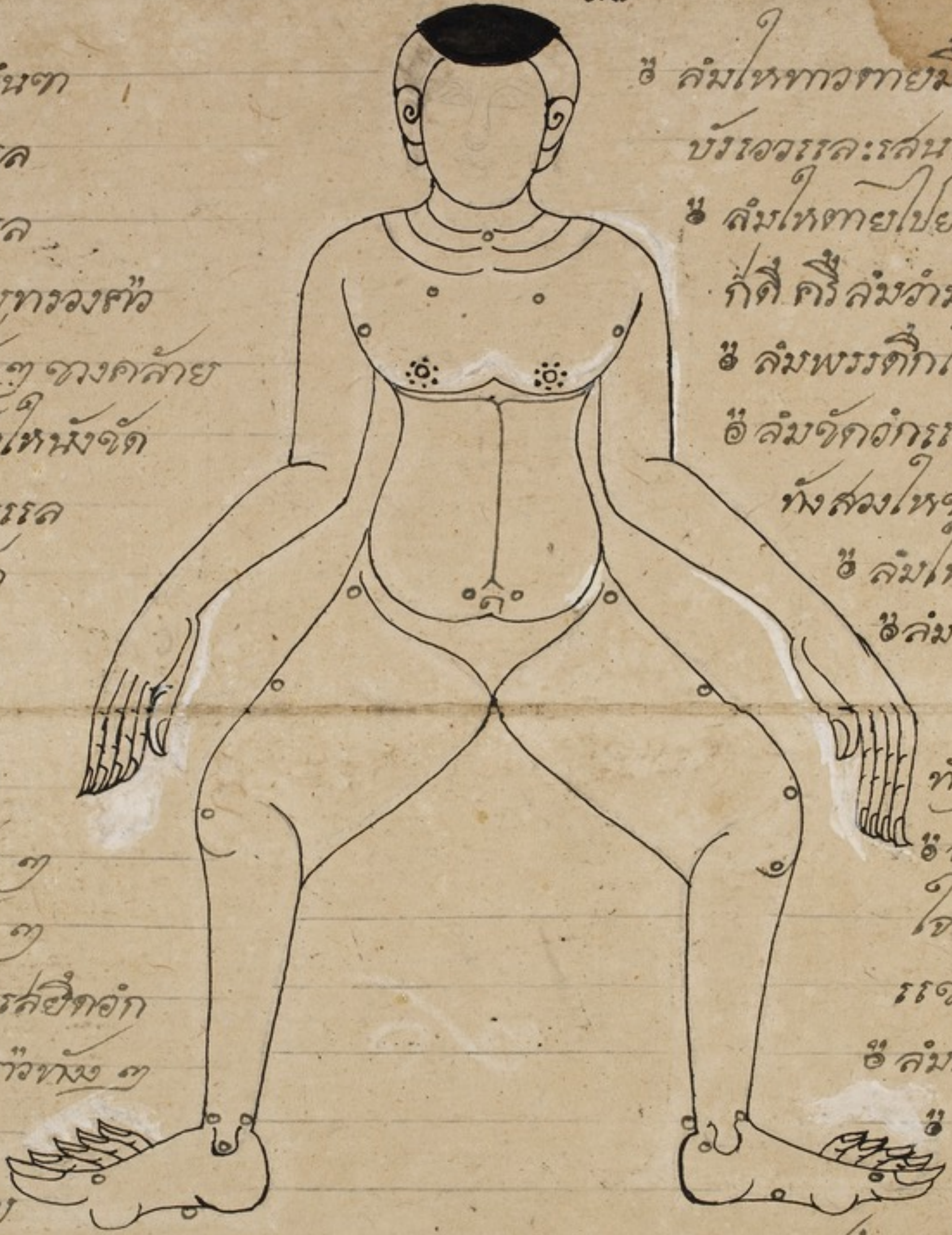

๏ แกลํมให้เหี้ยวตัวมืใดวยคํนฑา
๏ แกลํมให้นอนลงมืใดยแล
๏ แกลํมวรรมืให้นอนลับแล
๏ แกลํมชกให้ปากเบี้ยวอยุทรวงหัว
๏ แกลํมจุกอํกขึ้นเน้าทั้ง ๗ ทางคล้าย
๏ แกลํมเจบทองแลหลังให้นั้งจัด
ส่มาดขวํางายแกคล่ายแล
๏ แกลํมให้เกิ้ดในไลส้บัก
ทั้ง ๗ ทงคล้ายแล

๏ ลํมไหทาวตายมื้ตายก็ดีทารไหแกรสน
บัรเอวและเสนทาวทั้ง ๗ ทงแล
๏ ลํมไหตายไปยจําระตัวนึ่งก็ดีเขรจามิได้
ก็ดี ครี้ ลํมลํามภาชีแกลิ้นแลทางแล
๏ ลํมพรรดึกไหแกตํนทางหัวริมหัวต่ำมาก
๏ ลํมจักอํกแลจักใอ้ยไหแกตํนหัวแลไล
ทั้งสองไหจัศมาดรฑาไว้แลวแกแล
๏ ลํมไหตามืดแกสัรหลังแลกับอกตา
๏ ล่มปวกขึ้นมากดีแกเสนใตรักแร

๏ ลํมเกิดในอํกอยูริมส้ดี
๏ ลํมปัคํามาดแกทาวทั้ง ๗
๏ ลํมรยูนแกฝาทาวทั้ง ๗
๏ ลํมไหเสยีดหยโครงแลเสยีดอํก
ให้แกตํนหัวแลเกลียวหัวทั้ง ๗
แกกําตํนแลบันเอ้วแล
ทองหัวหยโครงนั้นแลหาย

ทั้ง ๗ ทางแกเสนริมนาสิกทั้ง ๗
๏ ลํมให้ทาวตายมือตายไหแก
ใจทาวใจมือทั้ง ๗ แลแกตํน
แจนุตํนสอกทั้ง ๗ ทางแล ๛
๏ ลํมไหรอบนํมไหแกรฑาทั้ง ๗
๏ ลํมพรดึกแกไลแลริมต่ำมาก
ทั้ง ๗ แลวลํล้ายนาชํมมฑาม
เปยีกเอาเกลือรําหัดลงนอยนึ่งให้ย
กินกอนแล้วจึงแกพรรดึกแตกแล

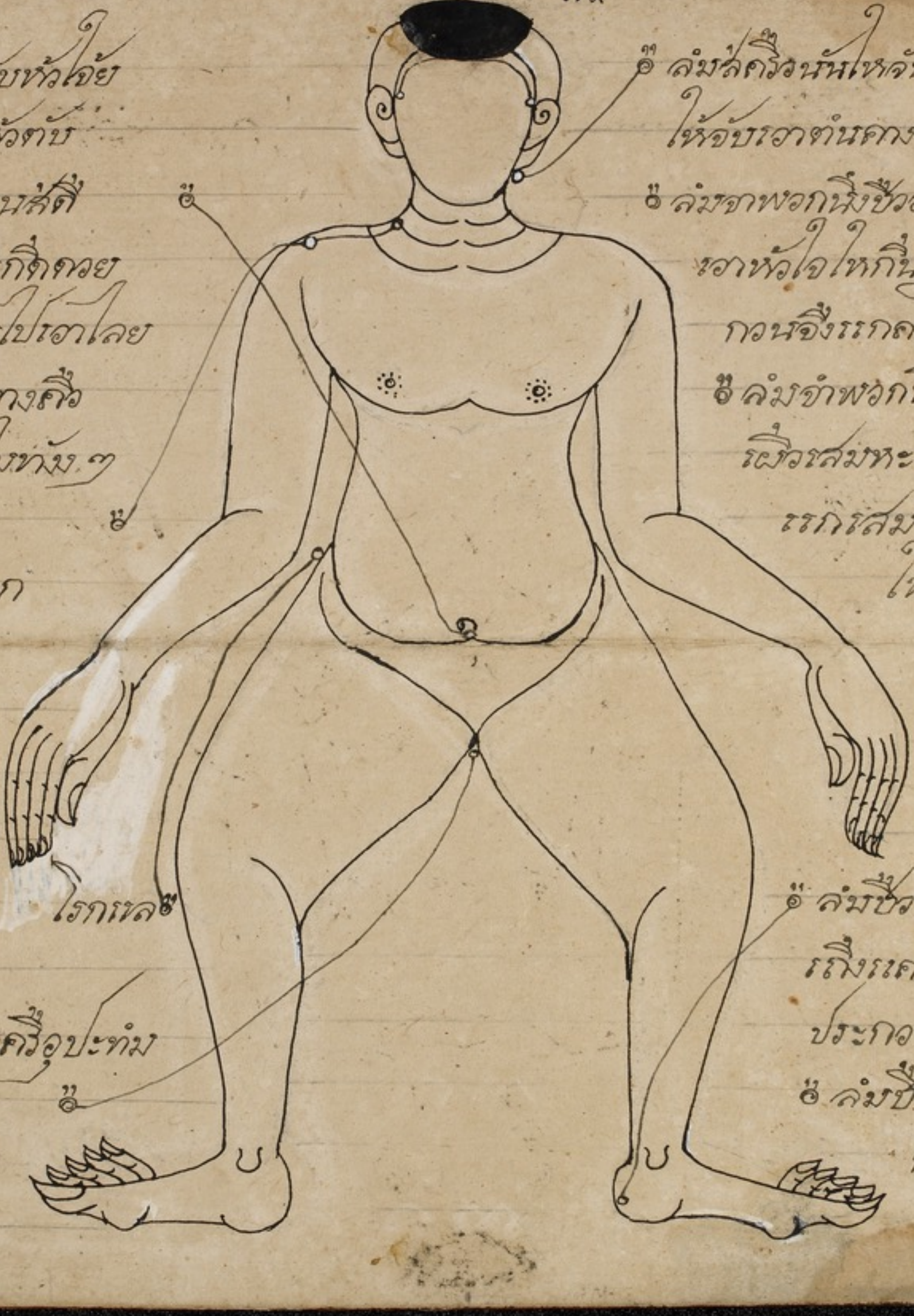

๏ ลํมจําพวกนึ่งชึ้วม่หาวัศดํมจับหัวใจ้ย
จับพวกนึ่งชึ้วม่หาสดํมจับหัวตับ
ไปยเวาก่บอกตาหนวงเอาเอนส้ดึ้

๏ ลํมจําพวกนึ่งชึ้มุลสาภ่าเกิ้ดดวย
กึ้นผลไม เกิ้ดแตมึ้กอนไปเอาไลย
แล้วมาบามาเอาวํกมาเอาวางคึ้ว
ใหแกไรผํมแลทัดดอกไมหํ้ม ๗
แล้วแกนาภึ้คลายแล

๏ ลํมกลอนใหฝักฝักใหแก
ทองแล้วแกตโรกขึ้นมา
กราบทาวเถิงใลหัง ๗
แล้วไปยเอาผก ซึ่งตํญา
กึ้นชึ้วธรณี้ให้วญาสํารับ โรกแล

๏ ลํมชึ้วอวพาที่ทุกเกิ้ดในลึ้งครึ้วอุปะทํม
ใหยแตงอยากึ้นแล

๏ ลํมล่ครึ้วนั้นใหจับทัวสาระพางตัวแล้ว
ใหจับเอาตํนคางหมู ๗ ทางแล

๏ ลํมจาพวกนึ่งชึ้ววักศีโรคจับแตนาภึ้ขึ้นมา
เอาหัวใจใหกึ้นญาปลูกโลหึ้ด
กอนจึ่งแกคล้ายแล

๏ ลํมจําพวกนึ่งใหเสียบแทงหลังเปน
เผึ้วเสมหะแลโลหึ้ด ใหประกวบยา
แก้เสมหะแลโลหึ้ดแล้วจึ่ง
ใหนวดแกเทึ้ด

๏ ลํมชึ้วบาดูนให้ยเมึ้ย
ทาวขึ้นเถิงนาภึ้ใหรํมยาคล้าย

๏ ลํมชึ้วบาทเพลึ้งใหรวนแตทาวไป
เถิงแคงใหแกแตสันทาวขึ้นไปให
ประกวบญากึ้นสํารับคล้ายแล

๏ ลํมชึ้วณไสยรัดใหประกวบญา
กึ้นสํารับแล้วจึ่งนวด
คล้ายแล ๚ะ

๏ เอ็นอันนึ่งชื่อกาลทารีอยู่ในนาภีแล้ว
แตกออกจากนาภีเปน ๔ เส้น และ
เส้น ๒ เส้นนั้นแล่นขึ้นไปยังตามกะดูก
สันหลัง แล้วไปเอาแขนทั้ง ๒ ข้าง
แล้วแล่นไปเอาปลายนิ้วมือทั้ง ๑๐
นิ้วนั้นแล

๏ แลสองเส้นนั้นแล่นลงไปตามขา
ทั้ง ๒ แล้วแล่นลงไปเอาปลายนิ้วท้าว
ทั้ง ๒ ข้าง ๑๐ นิ้วอันนี้ชื่อกาลทารีนั้น
รู้ดังกล่าวมานี้แล ฯ๛

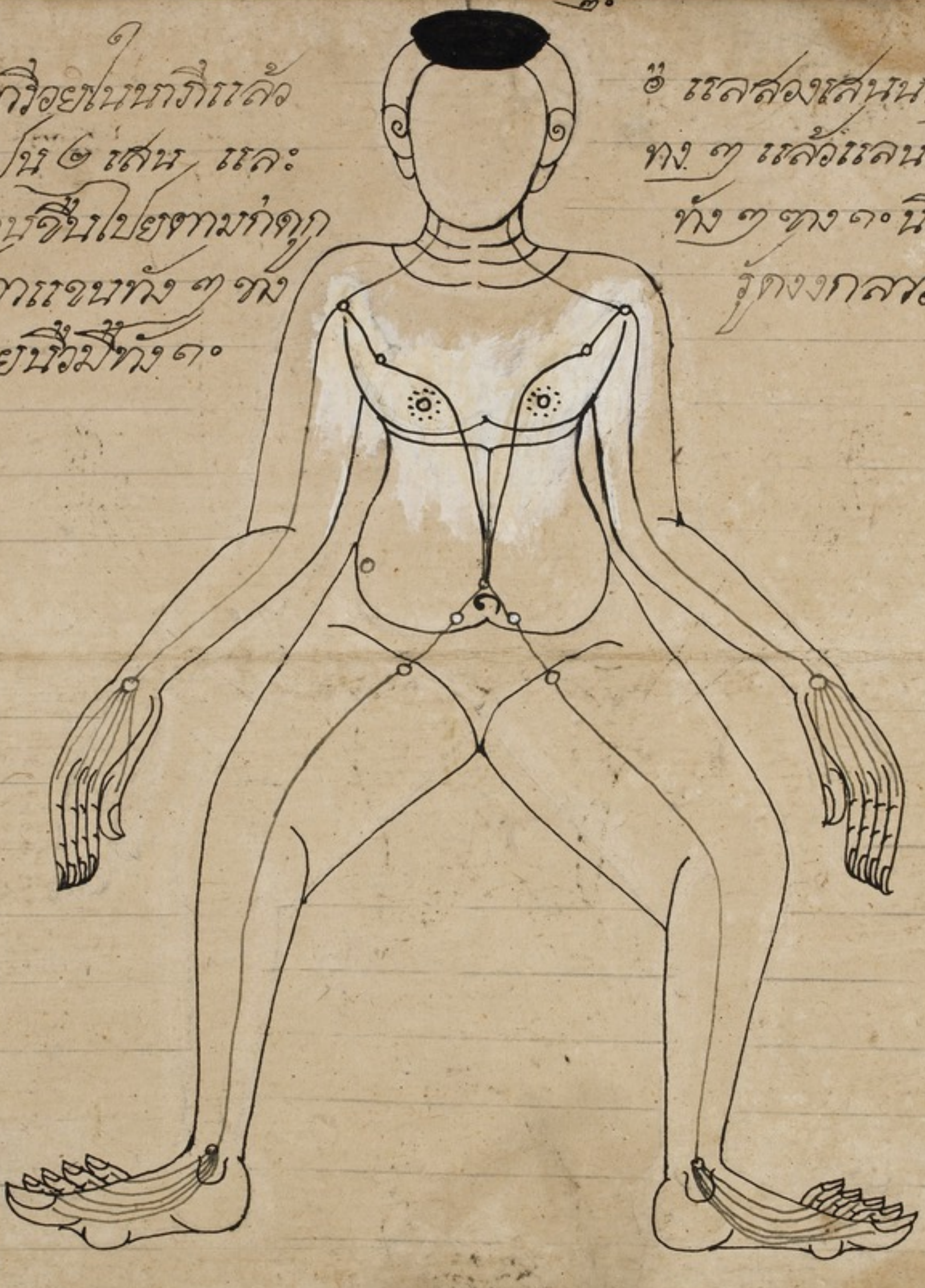

๏ แกจักษุมืดแกต้อวมปลิ้ง ๒ ตัว ๏
๏ แกหูนวกก็หายแล ๏
๏ แกตามืดแกรอบก็ขอกตา ๏
๏ แกลิมชักใหปากเบี้ยว ๏

๏ แกไลตาย
๏ แกปัตฆาตเมื่อนกันหัง ๗ ขง
๏ แกสมหะแลโลหิตติจินนั้น
ก็ดีแกลมเลยีดแกที่ตาย
ประการนึ่ง ฯ

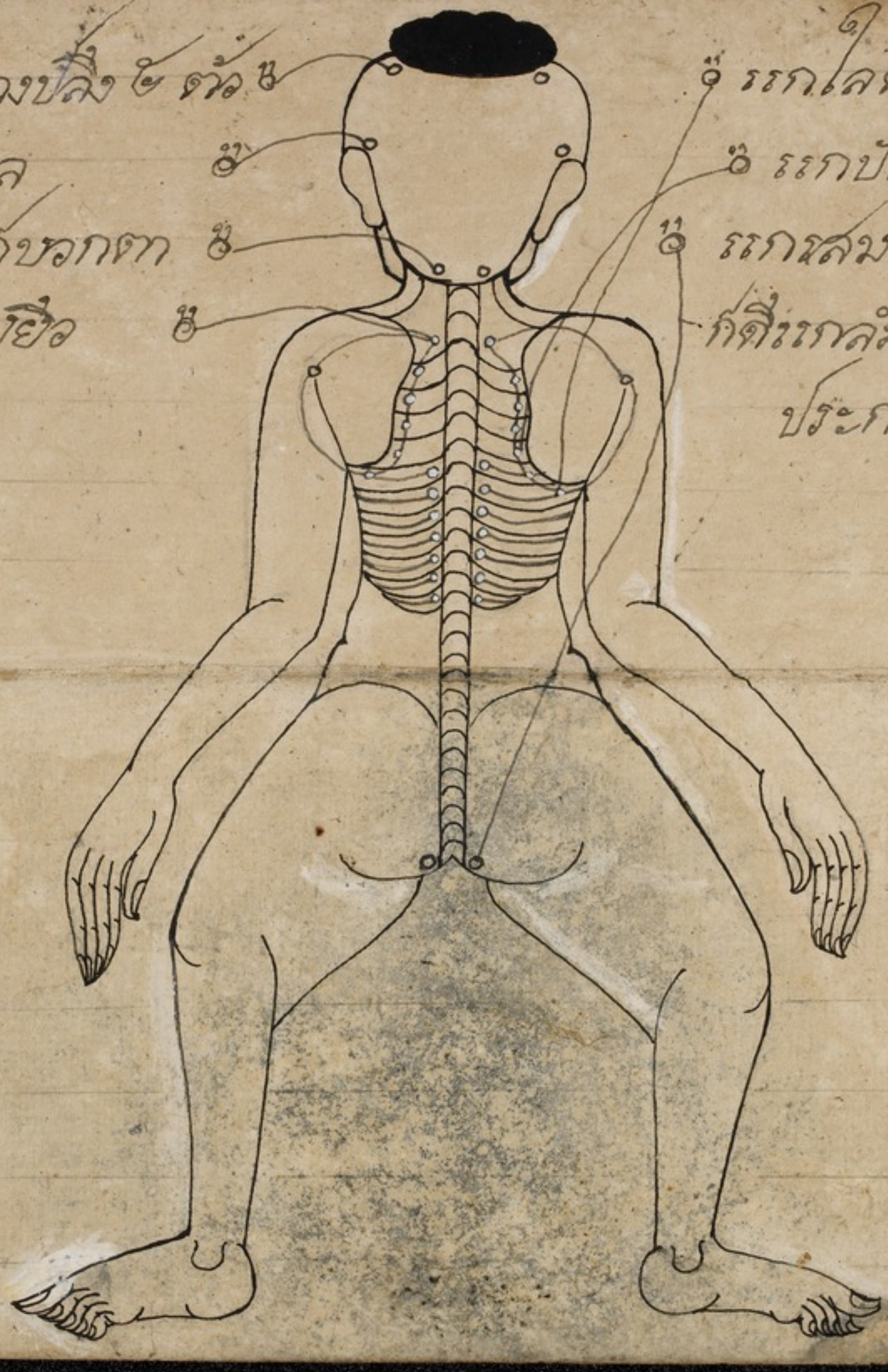

๏ เสนอันชื่อวาปิงคลานั้นวามาแตนาภี
ไปยังอยูใต้ก้นต้างขวาแล้วผ่านแลน
ออกไปยสันหลัง แผงแหนขึ้นไป
ตอยกดูกสันหลังเบื้องขวาขึ้นไปผ่าน
เอาสีสะแล้วกลับลงมาหาคิ้วเบื้องขวา
อยูประจำลมอันชื่อวาสุญกระลาแล ฯ

๏ เสนอันชื่อวาสุสุมณานั้นออกมา
แตนาภีแล้วแล่นเข้าไปยภายใน
อกไตไปยกามสำรัวแล้วออกมาเปน
ลิ้นแล

๏ เสนอันชื่อวาอิทานั้นออกมาแตนา
ภีแล้วไปยังอยูกนต้างซ้ายแล้ว
ผ่านไปย~~ยังอยูกนต้าง~~ เอาสัน
หลังแหนบแผงขึ้นไป
ตอยกดูกสันหลังซ้าย
ขึ้นไปผ่านเอาสีสะ
ซ้ายแล้วลงมาเอาหาคิ้วซ้าย
อยูประจำลมอันชื่อจันทรการ
ลาแล ฯ

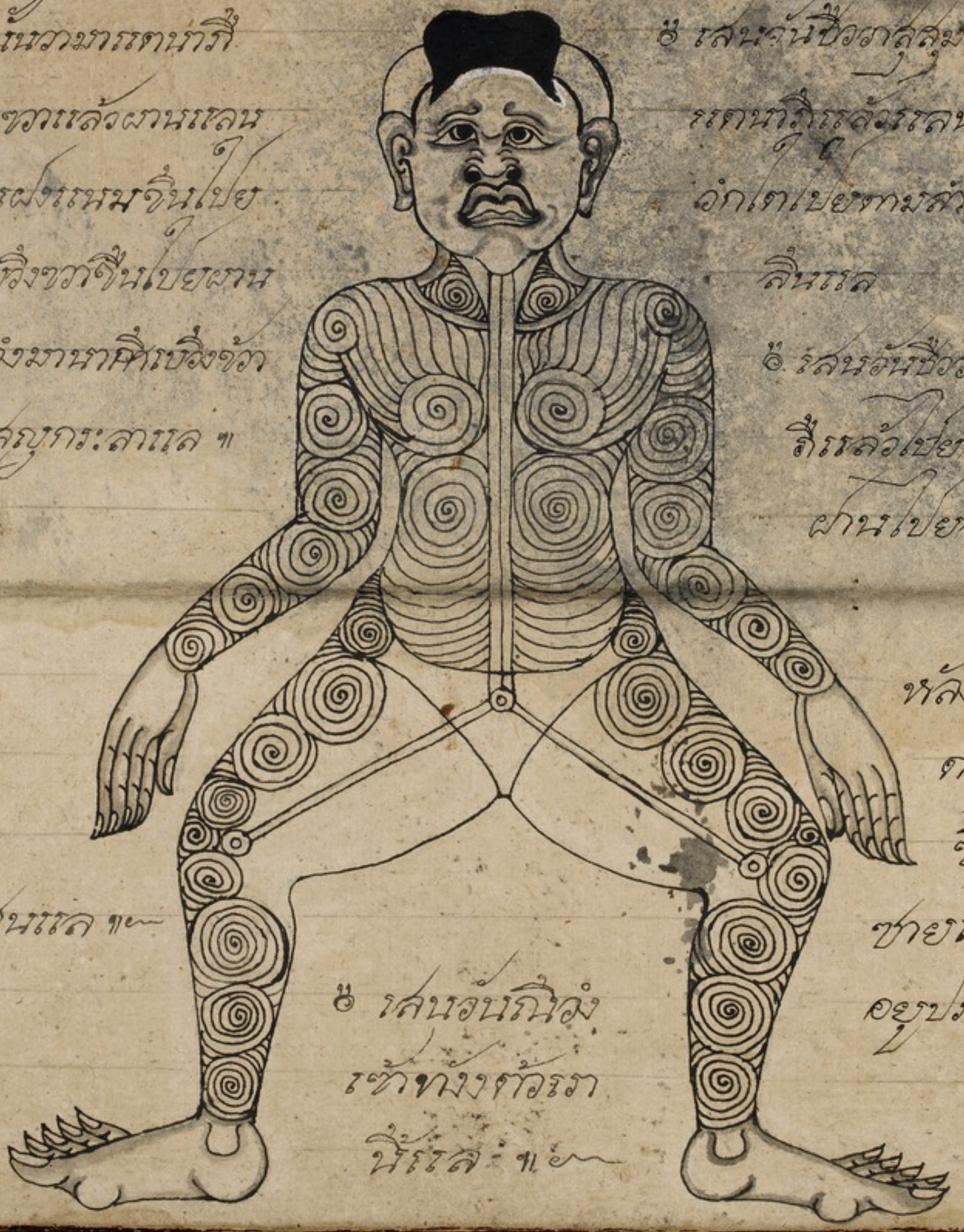

๏ บอกเสนอิทา ๑
ปิงคลานั้น ๑
สุสุมณา ๑
บอกเสน ๓ เสนแล ฯ

๏ เสนอันนี้มิอํ
เท้าทั้งตัวเรา
นี้แล ฯ

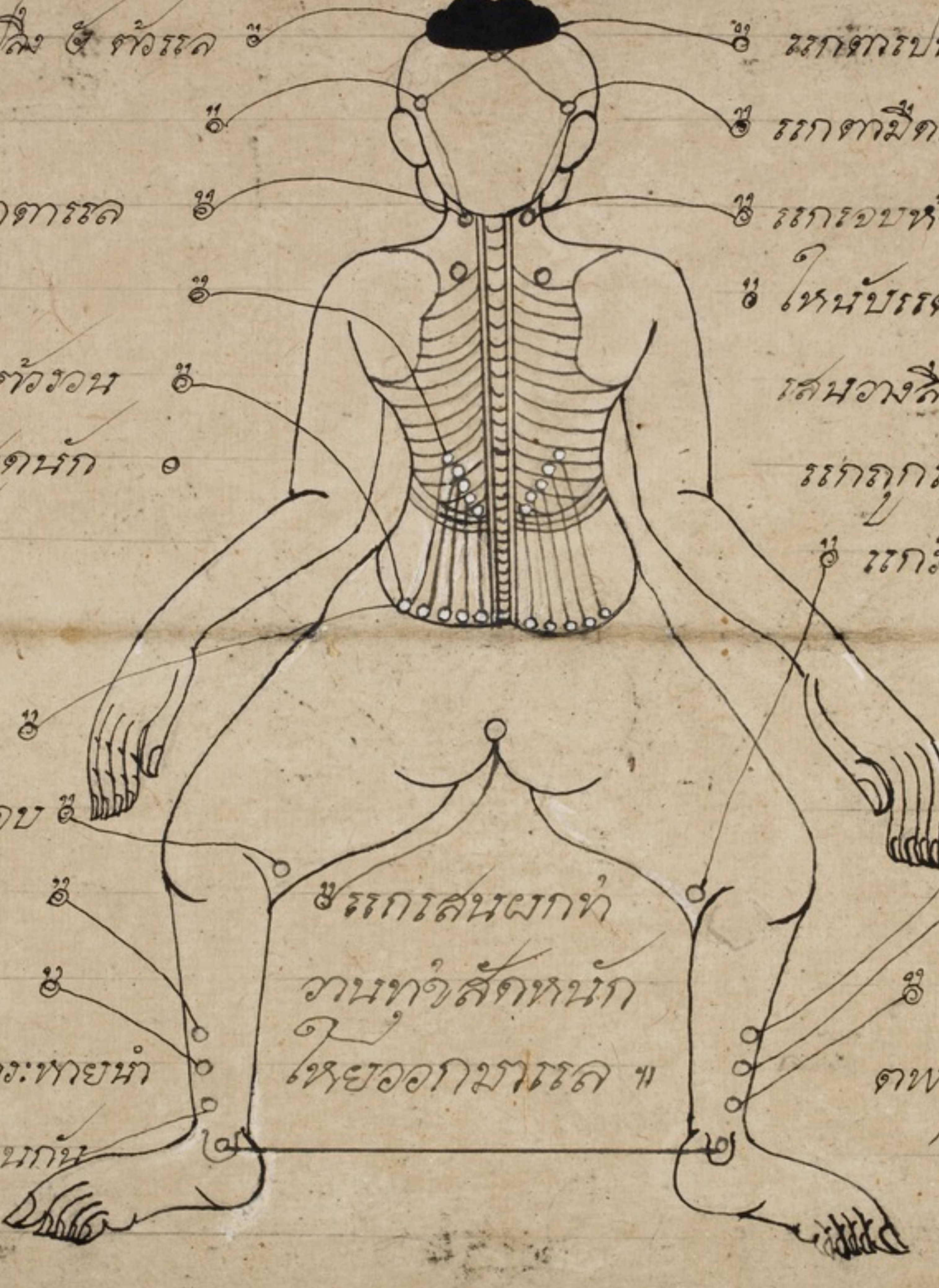

๏ แกตามืดเปนตัววงปีสิง ๕ ตัวแล ๏
๏ แกหูตึ่งหูหนวก ๏
๏ แกปวดหัวรอบกิบวกตาแล ๏
๏ แกเอนชักอำ ๏
๏ แกใจจับใจตาเลยิ่งตัวงอน ๏
๏ แกเสมหะเปนที่สุดนัก ๐

แลนเถิงตโภกแล ๏
๏ แกลํมเตปีตอยีกเจบ ๏
๏ แกเปลียวดำแล ๏
๏ แกลํมจับนอนสัน ๏
๏ แกใจตัวงอนแกใจกะหายนำ
แกหม ๗ แกเหมือนกัน

๏ แกตาเปนหมอกตามัวมืดแล
๏ แกตามืดมัวหัดญาดอย
๏ แกรอบหัวนักหัดญาดอย
๏ ใหนับแตสีดวงสุดจีนมา ๖ สี
เสนวงสีดวงทัง ๗ นันภาแล
แกถูกเสนเมื่อเรยคลายแล
๏ แกรัดปีตามักเจบรอนหัก
ดังเอวจ่ลุยลดูแล
๏ แกตโภกตายแล
๏ แกตีนตายยีกมีเจบ
๏ แกหอนมีลับเกอัน
ตพฤดชีเฆอยูแล ๚ะ

๏ แกเสนผกทํ
วานทุงสัดหนัก
ใหยออกมาแล ฯ

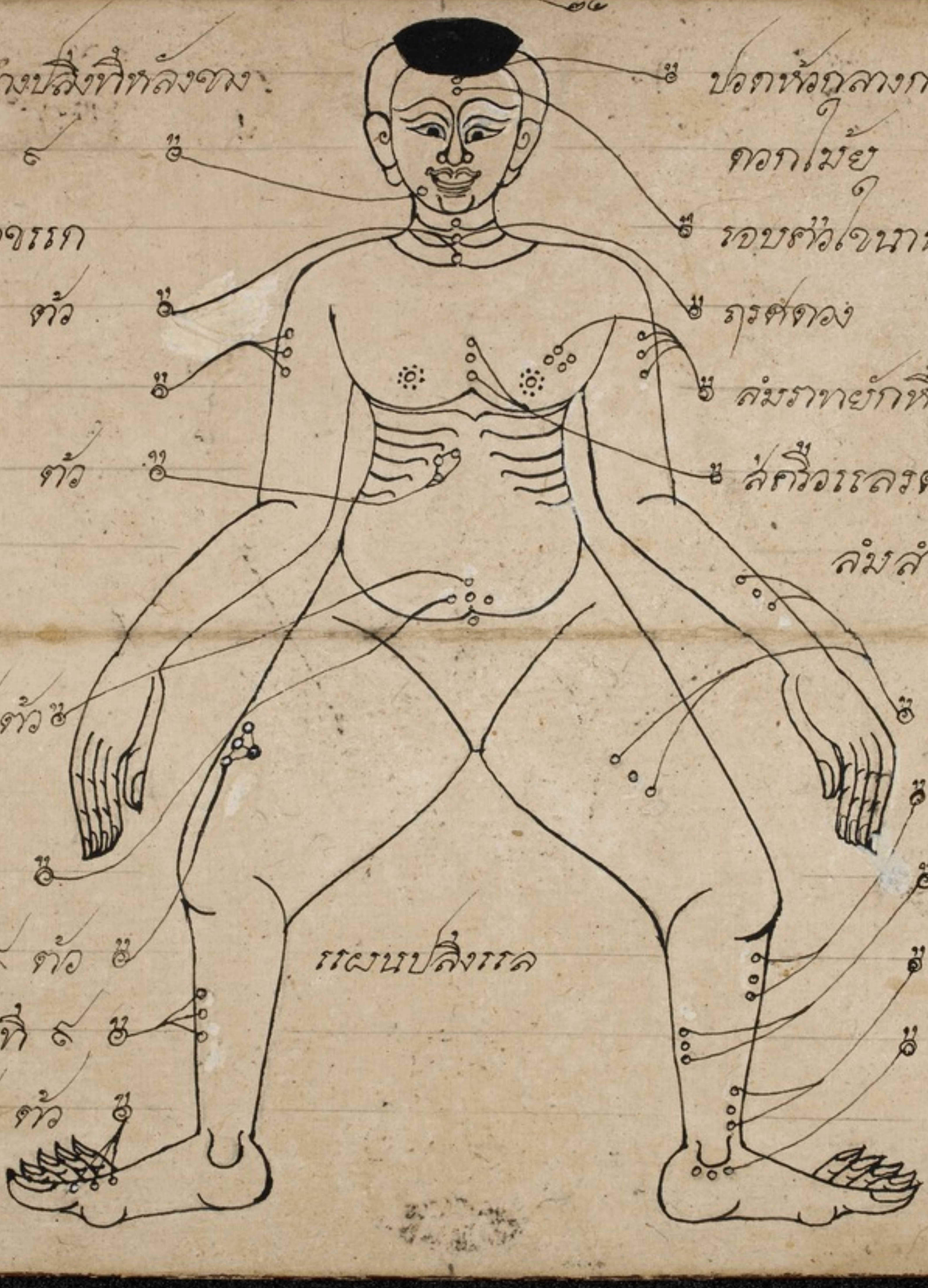

๏ แหน้วยเสียบแทงให้วิงปลิ้งที่หลังชง:
ทงง ๗ ตาง ๑๐ ตางนึ่ง ๙ ๏

๏ แรกลมอำภาทภาทยคขแรก
หิดแรกใอ ๑๑ ตัว ๏

๏ แรกลมพิดแรถาตัว ๏

๏ แรกเปนแรช ๓ ตัว ๏

๏ ปวกหัวถลางกลางกระมวมแลหัด
ดอกไม้ ๓ ตัว

๏ รอบหัวไขนานหาย ๑๑ ตัว

๏ ฤรศดอง ๑๑ ตัว

๏ ลมราทยักหิวใอย ๑๑ ตัว

๏ ส่ครื้อแลรตปิตร ๗ ตัว
ลมลำไหก ๙ ตัว

๏ ทองมานแลรัตปิต ๙ ตัว ๏

๏ ลมชไลแลตานตา
คุณปล่อย ๙ ตัว ๏

๏ สคริ้วแลไขหัวรอน ๙ ตัว ๏

๏ กลอนแลอันตพฤกที่ ๙ ๏

๏ มกเปนปองนัก ๙ ตัว ๏

๏ แรนตายขมละ ๗ ตัว

๏ อันทพฤข ๙ ตัว

๏ ลมรัทวาด ๙ ตัว

๏ ใขครันหัว ๗ ตัว

๏ ลมปม ๙ ตัว

๏ แกตามืดแกตัวในยตาใหปลิงกิน ๕ ตัว ๏
๏ แกหูหนวกแกตามืดหมัว
๏ ใหนับแตสีขางกดูกขึ้นมา ๕ ซี่ตัวสัน
ลงวางนั้นแกรอนชักอกแล
๏ แกไหลตายใหนับแตใจมขึ้นมา
นับ ๕ ซี่วางนั้นแกหาย
๏ ใหนับแตสีขางสุดขึ้นมา ๗ ซี่
วางนั้นแกปัตฆาฏแล
๏ ถาใจตาเลยิ่งใหแกเสน

๏ ระแกตามืดแกตัวมอกแกดวยนอกแลว
ประกอบญานัดดวยคลายใหแก
ลมตามืดหูตึงคลายแล
๏ แกเจบกีบอกตาแกปวดสีสแล
๏ ใหนับแตสีขางสุดขึ้นมา ๕ ซี่แก
วางสีขางสุดขึ้น ๗ ซี่วางสีขางหัน
ปวดสีสะคลายแลอนึ่งใหนับแตสี
ขางนั้นสุดขึ้นมา ๗ ซี่วางสีขางนั้นแก
ลมปัตฆาฏหม ๗ ชมคู่กันแล

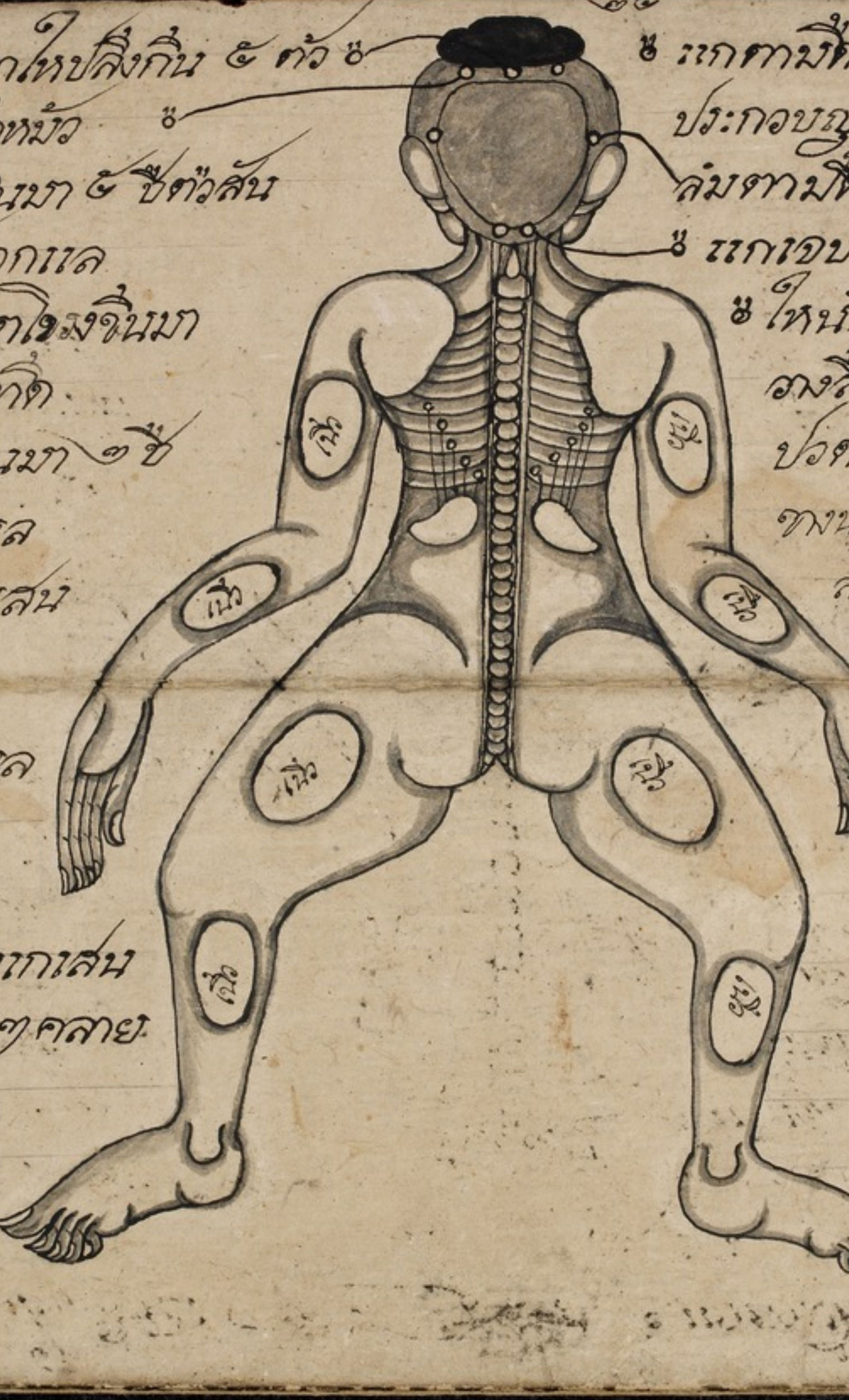

หัวคำฆากปี่ดคลายแล

๏ ลมอนทพฤดซี่ใหแกเสน
ริมกดูกสันหลังทั้ง ๗ คลาย
แล

อนึ่งใหปวดสีสะดงเสยีน
ยอกนอนมิลับใหนับแตสี
ขางสุดขึ้นมา ๓ ซี่~~นอคลาย~~
แกเสนรองสีขางสุดขึ้นมา ๓
ซี่นั้นคลายแล ใหพิจารณา
ดูสังนักทั้งสองขาง ใหแก
ทั้ง ๗ ขางนั้นคลายแล ๚ะ

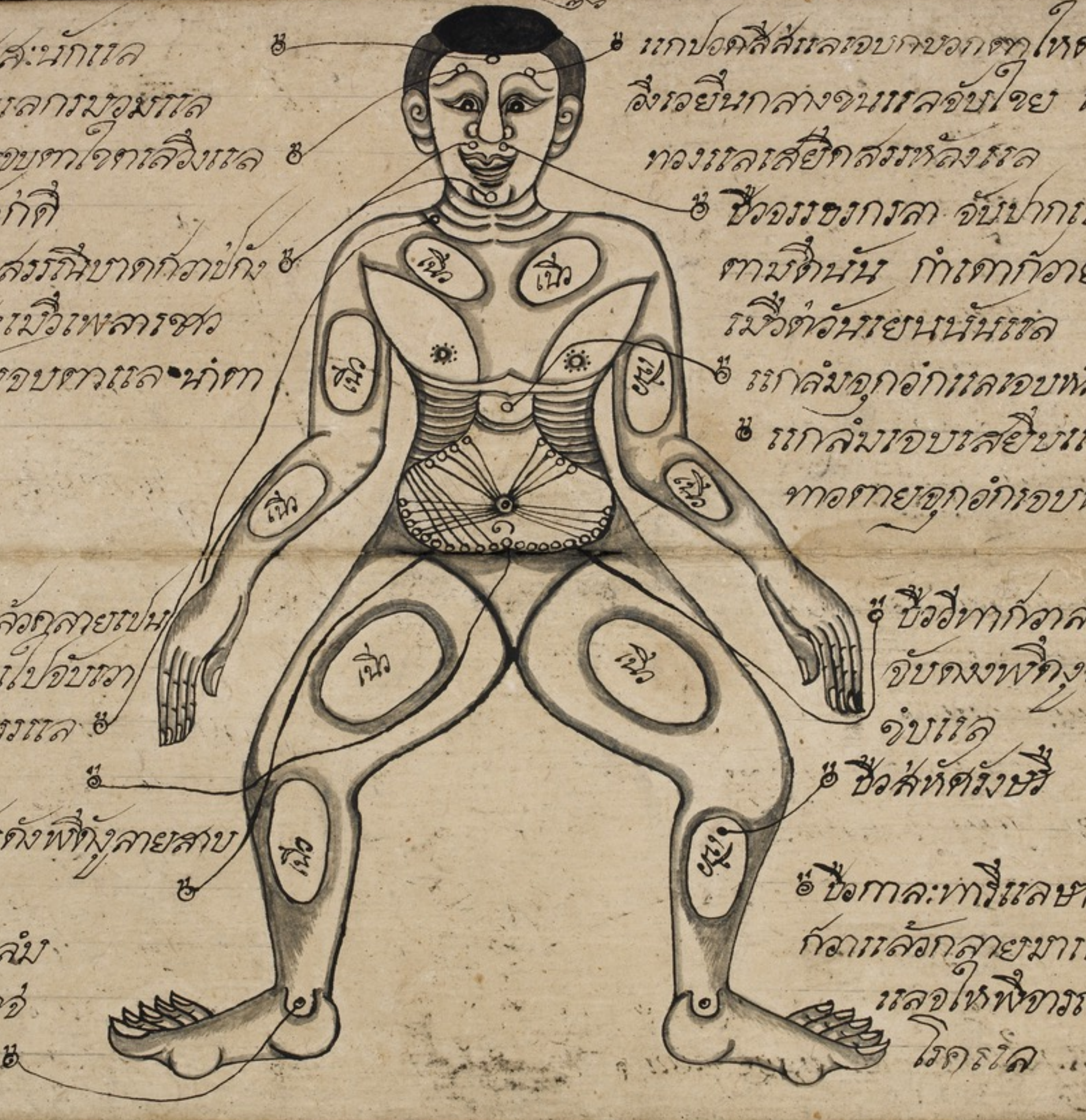

๏ แฅใยให้ปวดสีสะนักแล

๏ แกกุศดลงจ่มูกแลกรมูมแล

๏ แกตาลิ่งแลเจบเขบตาใหตาเสิ่มแล
ใดยใหะยากนำนักก่ดี

๏ ชื่อสุญกรลากัวสรรณีบาดกัวปัง
กัวา มักปวดสีสะเมื่อเพลาเชา
เมื่อต่อนะขึ้นมักเจบตาแล• น่ำตา
ต๊กแล

๏ แกปวดสีส้แลเจบกจบอกตาใหตานัน
ลึ่งเวยินกลางขนแลจับใขย แลเจบ
ทองแลเสียดสรรหลังแล

๏ ชื่อจรรขงกรลา จับปากเบยิวแล
ตามดี่นั้น กำเดากัวายวมเจบ
เมื่อต่อนเยนนั้นแล

๏ แกลำจูกอกแลเจบหลังแล

๏ แกลำเจบเสียบแทงใหตาย
ทองตายจูกอกเจบหลัง

๏ ชื่อสสุมมณฑาแล้วกลายเปน
ชื่อหาสัดำแลนไปจับเวา
ตำนลิ่นตูอดงกรรแล

๏ ชื่อมังควาตแล

๏ ลำพหีตวาตจับดังพิษูลายสาบ
จิบนันแล

๏ ลำพทยดกัวาลำ
สันณีบาทกัวาตูจ่
กรรแล

๏ ชื่ออีทากัวาลำพหีกัวา
จับดงพิถุงลายสาบ
จิบแล

๏ ชื่อสัหัศรังษี

๏ ชื่อกาละทารีแลชารณีบาทเบ
กัวาแล้วกลายมาเปนจับนั้น
แลงใหพิจารณาดงเทน
โรคแล

๏ ๗๐ เสนชักไหปากเบี้ยวไปยไหยแก
เสนยูใตหูนั้นถูกคลายแล
๐ ๒ ๐ เสนแกแขนตายแกทางนอก
๖ ๐ เสนลำอำมะภาคขึ้นนั้นเปนที่สุด
๐ ๔ ๐ เสนกลอนเสนนึ่งใหแก
แตตากหวหัง ๗ ชงเปนที่สุด

๐ ๑ ๐ เสนไหปอดสีสะแกรพรยิงหู
หมง ๗ ชงคลายแล
๐ ๓ ๐ เสนกำดุนหันแรก
ปอดสีสะเปนที่สุดแล
๐ ๑๐ ๐ แกต่ครือหัวเท้า
เสนนิ่งเปนที่สุดแล

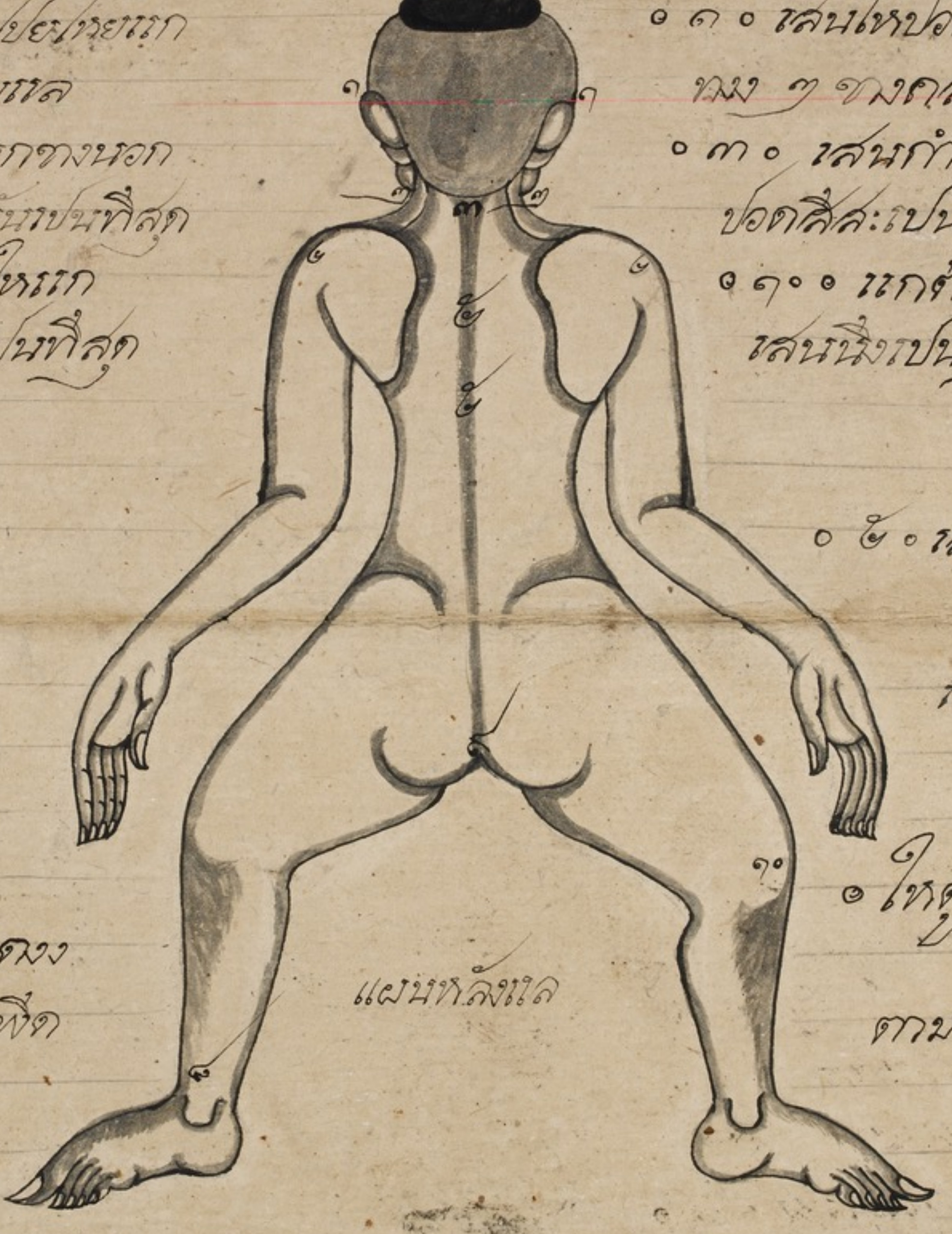

๐ ๖ ๐ เสนปัตฆาตเสนนึ่ง
เปนที่สุดแล

๏ ๙ ๐ เสนไวที่นี้แล
๏ ถาแลแกทกเสนดวง
กลาวไวคลายแลถาพึ้ด
ที่มีฟังแล

แผนหลังแล

๑ ใหดูเลกหวาใหถูกกัน
ตามที่นี้เกิดทุกคนแล

๏ ลำมปัตฆาฏอันต่ำโภกหัง ๗ จับไหลัย.
ทัง ๗ ทาง จับทรวงอกทัง ๗ แลกาตำน
๏ ลำมปัตฆาฏสวาตอาภาษี ให้ท้องนั้นใหญ
นักให้กินญารุแล้วจึงกินญาสำรับโรคนั้น
๏ ยังมีพยาธิอันหนึ่งชื่อทพลภาษีให้ผอม
เหลืองให้ท้องใหญ่กินปรจุก่อนจึง
กินญาดองสำรับโรคแล

๏ ลำมกลอนให้ฝักฝก

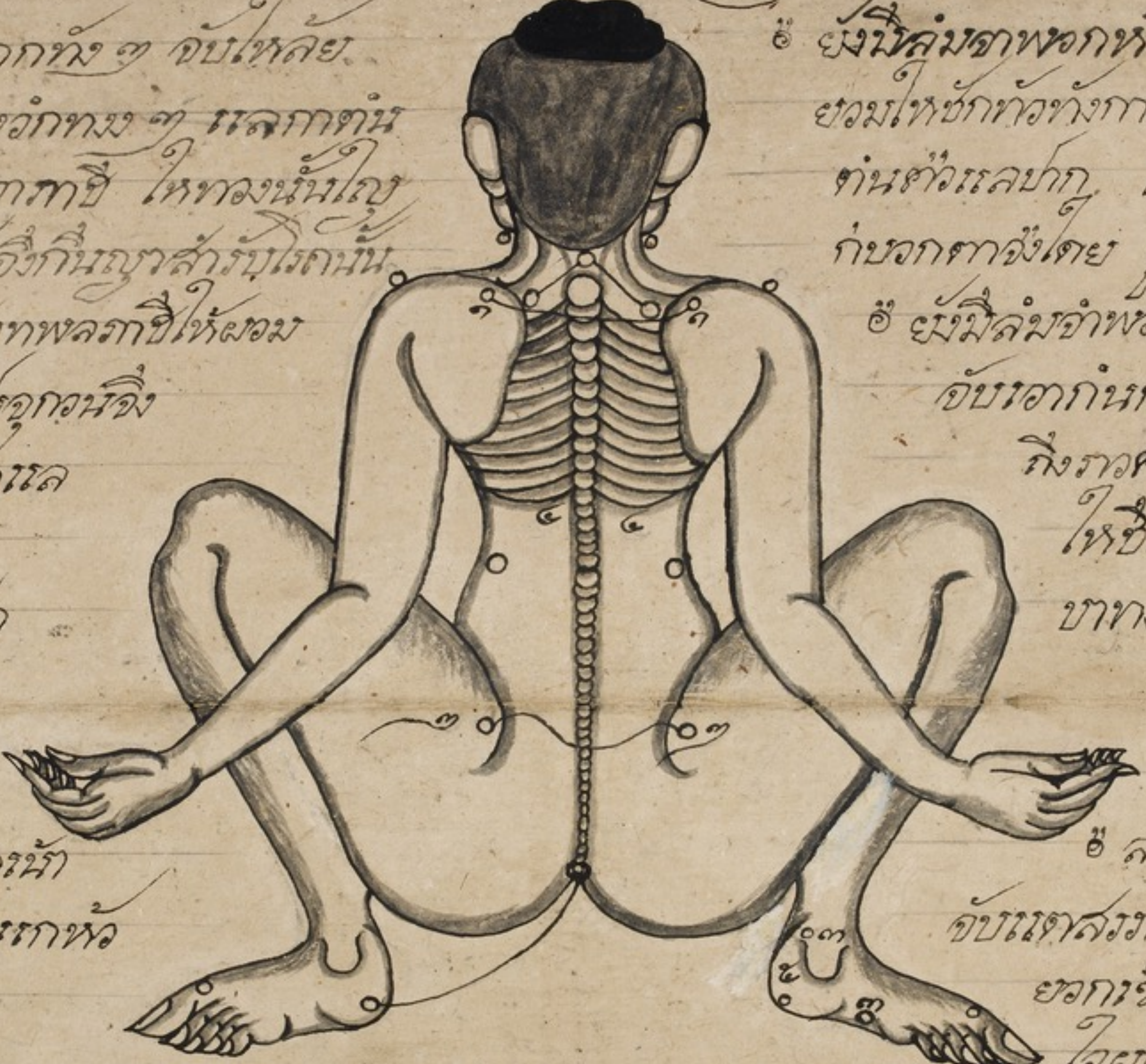

๏ ยังมีลำมจำพวกหนึ่งชื่อราทยักษจับ
ยอมให้ชักทั่วทั้งกายให้ยกไปมา ให้สบัด
ต่ำนตัวแลปากฎ ให้แก้ต่ำนรางแล
ก่บอกตาจังไดย รู้สึกตัวแล
๏ ยังมีลำมจำพวกหนึ่งชื่อวำม่ภาษีนั้นยอม
จับเอากำนกับขึ้นไป
ถึงราวคางจับเอาหัวใจแล้ว
ให้ชิ้มปืนดึงขึ้นไปเอารถ้า
บาทั้ง ๗ ขึ้นไปจับเอาต่ำน

แล้วให้กัน แกท้อง
ก่อนจึงแก้ตโภกแกรน้ำ
แกรแมทาวทั้ง ๗ แกหัว
ต่ำฆาฏทั้ง ๗

ลิ้นเจรจามิได้มิชัดแล
๏ ลำมจำพวกหนึ่งชื่อจิตบาท
จับแต่สองหาวขนมาถึงหัวเข่า ให
ยอกเข้า คมนึงว่าไม้แทงเสียบ
ไอยยอกแทงอยู่แล ฯ
๏ ลำมจำพวกหนึ่งชื่อสันนิบาตฝืน จับหาวขึ้นไป
เอารอดโภกให้แต่ปลายขึ้นไปคลายแล ฯ

๏ ลำมจำพวกหนึ่งชื่อปฏูบาท จับแต่ตัวหาวขึ้น
ไปให้จัดอ่กนัก กินอาหารมิได้ให้แน่น~~ทรวง~~ทรวงอก
อยู่นักแก้แล้วให้ยกินญาชื่อทิพ่ใสดแล ฯ๛

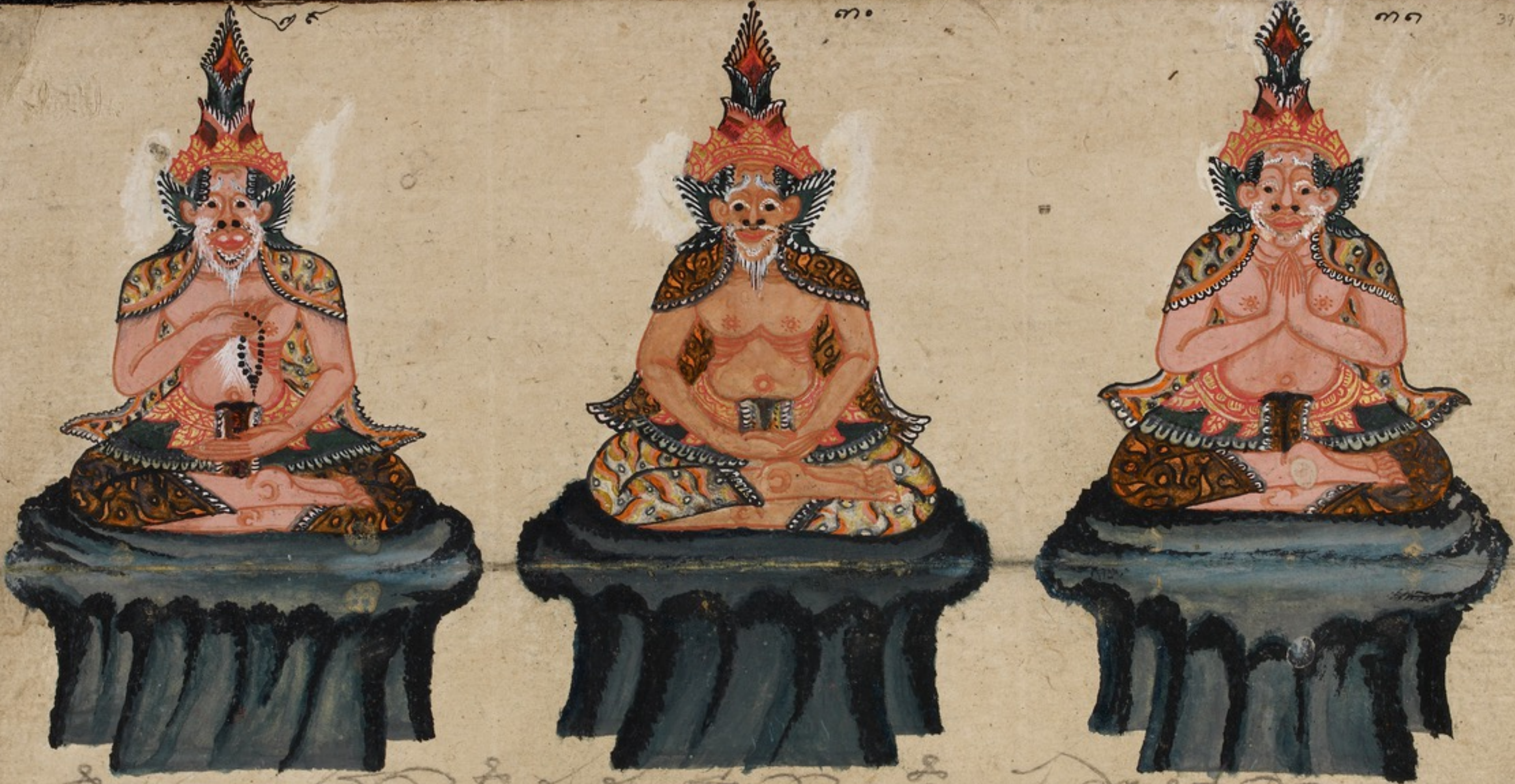

๏ วัน ๑ ฯ๑๑ ค่ำปีมะโรงโคลว ๓ฯ วัน ๕ ฯ๑๐ ค่ำปีระกาโคลว ๏ นวัน ๑ ฯ๕ ค่ำปีกุนโคลว ๑๓

๏ วัน ๑ ฯ๙ ค่ำปีขาล ฯ

๑สิทธิการิยะ โกมารแพทยอันพิเศศ รู้ประเพทมาแต่ก่อนโพ้นสิ้บ ๗ มาพิจารณากำ

เนิ่คเอนทั้งหั้งลายอันบังเกิดในกายแห่งเรา ยาววาหนึ่งกว้างคอกหนึ่งหนาคืบหนึ่ง ให้รู้

ส้องแห้วยาให้เคลื่อนกลาคุลาจลได้แลลมอันยุประจำนกรินนั้นฤกประมาร ๑๒ อ่ง

กุิ่ล แลวจึ่งมิ่เอนเกี้ยวกระหวัดอยู่ในนกรินนั้นเปนอันมากถึ่ง ๗๒๐๐๐ เส้น

[illegible]แลมีเอ็น ๑๐ เปนประทานแก่เอ็นทั้งหลายแล ๏ เอ็นเส้นหนึ่งชื่ออิทานั้น ะ
แล่นออกมาแต่นาภีแล้วไปเอาหัวเหน่า ไปเอาคันขาเบื้องซ้ายแล้วไปเอาสันหลัง
เลียบขึ้นไปเอาตามกะดูกสันหลังซ้ายแล้ว แล่นผ่านกระหวัดขึ้นบนศีสะ แล้ว
กลับลงมาเอานาสิกซ้าย อยู่ประจำกับจมูก อันชื่อว่าจันทกะลาเบื้องซ้าย ะ
นั้นแล ๏ เอ็นเส้นหนึ่งอันชื่อว่าปิงคะลานั้นแล่นออกมาแต่นาภี แล้วลงไปเอา
คันขาเบื้องขวาแล้วเกี่ยวกระหวัดไปเอาสันหลัง แล้วเลียบขึ้นไปตามกระดูกสัน
หลังเบื้องขวาแล้วแล่นขึ้นไปเกี่ยวเอาศีศะ แล้วลงมาเอานาสิกขวา อยู่ประจำ ะ
ลมอันชื่อว่าสุริยกระลาทั้งเบื้องขวานั้นแล ๏ เอ็นเส้นหนึ่งอันชื่อสุสุมณานั้น ะ

แลนออกมาแต่นภิแล้ว ก็กลับเข้าไปภายในอกตามลำคอขึ้นไปแปนลิ้นแล ะ

๕ เอนเส้นหนึ่งชื่อว่ากาละทารีนั้น แลนออกมาแต่นภิแล้วแตกออกเปนสี่เส้น ะ

สองเส้นนั้นแล่นขึ้นไปเอาลำแขนทั้งสองข้าง แล้วคะหลอดออกไปเอานิ้วมือทั้ง ๑๐ ะ

นิ้วนั้นแล ยังอีก ๒ เส้นนั้นแล่นลงไปเอาคันขาทั้งสอง ลงไปตามลำ

แข้งทั้ง ๒ คลอดลงไปตามนิ้วเท้าทั้ง ๑๐ นั้นแล ๖ เอนเส้นหนึ่งชื่อ

สหคะรังคีนั้นแลนออกมาแต่นภินั้นแล้วก็แล่นลงไปตามคันขาไปคะหลอดเท้าทั้ง

สองข้างซ้ายแล้วก็กลับย้อนขึ้นมาตามแข้งซ้าย แลวขึ้นไปเอาหัวหน่าซ้าย แลนเข้า

ไปใต้คางแล้วแลนขึ้นไปแตกออก เปนรากจักขุเบื้องซ้ายแล ๗ เอนเส้นหนึ่ง

ชื่อวาทวารีนั้น แล่นออกมาจากนาภีแล้ว ตลอดลงไปเอาเท้าขวา แล้วกลับ
ขึ้นมาตามแข้งขวา ผ่านขึ้นไปเอานมขวา แล่นเข้าไปใต้คางขวาแล้วแตกออก :ะ
เปนรากจักษุขวา ๕ เอนเส้นหนึ่งชื่อว่าลาวุสังนั้น แล่นออกมาแต่นาภีขึ้น
ไปราวนมซ้าย แล้วแล่นไปเอาคางซ้ายไปหูซ้าย ออกเปนรากซ้ายนั้นแล ๖ :ะ
เอนเส้นหนึ่งชื่ออุลังกนั้น ออกแต่นาภีขวาขึ้นไปราวนมขวา แล่นเข้าไปขังแล้ว
ออกเปนรากหูขวาแล ๗ เอนเส้นหนึ่งชื่อนันทกรวัตออกนั้นมา แต่นาภีนั้น :ะ
ไปเกี่ยวเอาบ่ำถเอาทวานคูดทวานมูด ทั้งสองนั้นแล ๘ เอนเส้นหนึ่งชื่อว่าคิคชะ
ชะนั้น แล่นออกแต่นาภีแล้วแล่นลงไปเอาหัวเหน่า แล้วลงไปเอาเปนลำลึงค์นั้นแล ฯ

๏ แลเอนทั้ง ๑๐ เสนนี้เปนใหญกว่าเอนทั้งปวงนั้นแล ฯะ๛ เอนสุสุมณานั้น ฯะ
ออกแต่นาภีไปเปนลิ้นแล ฯ เอนชื่อสิกขิณีนั้นแลนออกมาแต่นาภีลงไป เปน :
องคชาตินั้นแล ฯ ไยคณวสีคืออาจาริยกล่าวไว้ วายังมีลมจำพวกหนึ่งนั้น
บังเกิดแตนาภีขึ้นไปเบื้องบน แลวลงมาต่ำ ๑๐ องคุลีแลมีเอนทั้งหลาย
ได้ ๗๒๐๐๐ เส้นอยู่ที่ในนาภี กอนสีคือนั้นแล้ว แลมีเอนทักเส้น
นั้นเปนรากรากแห่งเอนทั้งหลายได้ ๗๒๐๐๐ เสนอันอยู่ในนาภี เปนรากเกี้ยว
กระหวัดรัดอยู่ในนาภีนั้นแล ฯ แลมีเอน ๑๐ เส้นอุดมอยู่กว่าเอนทั้ง ฯะ๛
หลายแลเอน ๑๐ เส้นนั้นมีชื่อดังนี้ ชื่อวาอิทา ๑ ปิ่งคลา ๑ สุสุมณ ๑ ฯะ๛

คาณทารี ๑ หัศกิด ๑ กงจักร ๑ กุขง ๑ สรวิ่น ๑ ทวารธาริ่ ๑ ศีก
ขีณี ๑ เปน ๑๐ คอยกันดังนี้แล ฯะ๛ ๏ อาจารียทานกล่าววาเสน
อิทา แลเสนปิ่งคลานั้น ออกแตนาภีแล้วแล่นลงไปทซ้ายทขวาทัง
สอง แลวแล่นไปเอาสันหลัง แอบขึ้นไปตามกะดูกสันหลัง ทังสองขาง
ตลอดขึ้นไปกรมเท้าศีศะ แล้วลงมาตามนาสิก ทังซ้ายทังขวานั้นแล ฯะ
แลที่นาสิกเบื้องซ้ายชื่อจันทกะลา ถ้านาสิกเบื้องขวาชื่อว่าสุริยกระลานั้นแล ฯะ
แลลมอันชื่อว่าปิ่งคะลานั้น เมื่อแรกบังเกิดนั้น มันให้หน้าตานั้นแดงขึ้นทั่ว
ตัวมักจับไข วันพฤหัสบดีนั้นเปนอาทิแล ฯ ลมอันชื่อว่าสุสุมณานั้น ฯะ

ชื่อว่าลมคานคะคุณก็ว่า   ลมชื่อหาวัคลมก็ว่า   มักจับในวันอาทิตยเปนอาทิแล ๑๗

○ ลมอันชื่อว่ากาลทีรนั้น   มี่ ๔ เส้น   ถ้าจับให้เยนเปนเหนบไป   เหตุว่า
กินของผิดสำแหล่งนัก   เปนคนวาจหนมจีนแลเขาเหนียวนัก   มักจับ
ในวันอาทิตยแล   ๒   ลมอันชื่อวาสหัศรังศรีนั้น   มักเกิดลมอัศะ

นิ่วาคคุน   เหตุวามักกินของหวานแลมันนัก   จึงมักบังเกิดลมจำพวก
นี้แล   มักจับในวันสุกรเปนอาทิแล   ๓   ลมอันชื่อวาคณทวารีนั้น ะ
มักเกิดเปนลมปัตฆาฏนัก   เหตุวามักกินม่พร้าวนัก   จึงมักจับในวันอัง
คานนั้นแล   ๔   ลมอันชื่อวาจันทรภูสัง   เพราะดวยอายหนั้นัก   มักเกิดจับในย

๒

กันพูทนั้นแล ลมอันชื่อวาคุขุงนั้น เหตุวาเพื่อกินของอันมัน มักให้จับ
ไนวันอาทิตยแล ให้เจบหัวนักแล ฯ ลมอันชื่อวาสังขีนั้น มักให้เสียด
สีข้างสุดทั้งสอง ๆ ขัง ยอมบังเกิดฤๅทยักวาไย ถ้าเกิด ๆ ในองคหด
นั้นมันเปนเพื่อกามราคนั้นหน่วงเอน ถ้ษ[illegible]ตรีเปนเพื่อไลหีดถี่เอนในมด
ลูกนั้นวิการ ให้เจบเกียวไปเอาสีข้างสุด แลนไปเอาหัวแล้ว แลรึงไปย
เอาเขาทั้งสองข้าง ให้หนวดแตลำสึงเอนนั้นจึงจคลายแล ฯ ลมอัน
ชื่อวาสันณีบาทนั้น ให้เจบสีสะเปนกำลังนั้นนัก ให้แก้รากชวนแลเถลิง
ตัวทั้งสอง ให้แก้เท้าหลังทั้งสอง ให้แกเท้าราวข้างทั้งสองคลายแล ะ

ลมจำพวกหนึ่งชื่อว่าคับภาคะ เมื่อจับนั้นออกสองหตึ่งมิได้ยินสัทสำเนียง ให้แก้บ
นฤษัยนั้น ถ้าลมยอมจับให้นอนไส้ชื่อว่าธรกัน ให้แก้บหขวาคลายแล ๚ะ๛
ลมอนึ่งมักจับแลไอมิออกนั้น ชื่อว่าภทยัก ยอมกลายแประไป ให้แก้
เส้นเกลี่ยงคอทั้งสองข้างแลกำคันแลปันเอว แลต่อชายโครงแล ๏ ลม
อนึ่งมักจับให้ไหล่ตาย ซ้ายก็ดีขวาก็ดี ถ้าข้างซ้ายชื่อปตคาตภทยัก ถ้า
ข้างขวาชื่อชิวหาสดม ให้แก้ต้นแขนแลเท้าทบ่าทั้งสองเหมือนกันแลถ้าข้าง
ทั้งสองข้างถ้าสอกซ้ายก็ดีขวาก็ดีตายไปให้แก้สอกทั้งสองข้างคลายแล ๏ ลมอัม
ตพฤที่จับนั้น ให้ออกสบักซ้ายก็ดีขวาดี ให้แก้คอแม่มือแม่เท้าคลายแล ๚

๏ ลมสรรนิบาตจำพวกนึ่ง ให้จับใจ้ตัวรอนมักให้แก้เกลียงมือแหลงมือทั้งสองข้าง ถาแ

แลมันให้จับไปหัวตัว แล้วให้ท้องนั้นแขงเป็นดานให้แก้รอบสดือ ซื่อว่าลมอนตคุนก็ว่า

ถ้าแลให้เสียดเขาซื่อว่าลมจะไปงสคริวก็ว่า ถ้าลมกล่อนให้แก้ตาเท้าทั้งสองข้าง ถ้าลมอน

ฅพฤกษิ ให้แก้สันเท้าทั้งสองต่อริม เกื้อกทับทั้งสองข้างคลายแล ๏ อันนึ่งบอก

แผนหงาย ๏ ลมอันซื่อว่าภทยักนั้น เมื่อจับให้คอแขง ให้แก้กันคอแลเกลียว

คองได้ซื่อภทยักก็ว่า ให้ลงมาได้อ่อมมักให้เจบสบักแลหัวฝานสบักทั้งสองข้างนั้นเรียก

ปตฆาตก็ว่า ฝ่นั้นมักนงงนัก แลลุกนั่งมิได้ก็ดี ให้แก้สันเท้าทั้งสอง แล

แก้เส้นบันเอวทั้งสองข้าง ซื่อลมแถกกระออมนั้นให้แก้หัวเหน่า แลท้องแลรอบสดือ

แลบั้นเอวแลสันหลังนั้นแลคลายแล ๏ ลมเหนคนนั้นครั้นมันจับให้ปิดคั้วคงงุนั้น
ให้แก้นาแลพังแลเทหมงสองทั้งคลายแล ๏ ลมสคริ้วจำพวกนึ่งเล่า ให้จับแขน
พันกึ่ดแลเท้านั้นกึ่ดสั้น ให้แก้เส้นหนแคงทมงสองขั้งคลายแล ๏ ถ้าแลไช้
มันให้หยากน้ำนัก เหตุว่าไหรอนภายไนยนักจึงกระหายน้ำ ชื่อลมสรรีนบาทก็ว่า

ลมคะฆาฏก็ว่า ให้เส้นอกสุหมงสอง แลแกสันเท้าทั้งสอง แลตาเท้าทั้งสอง
ขั้งคลายแล ๏ อนึ่งลมอันคพฤทธิ์มีลักษณ ๔ จำพวก จำพวกนึ่งนั้นเปน
เพื่อปถวีธาตุ ให้ท้องแขงเปนคานหยิ่กกิ่มิเจบ ถ้าแลเปนเพื่ออ่าโปธาตุไส้ เปน
เพื่อเพระโลหิดแลน้ำเหลือง ถ้าแลเปนเพื่อเตโชธาตุไส้ เปนเหตุเพระไฟธาต

หย่อนให้หนักศานั้นเคงก่ำ ถ้าแลเปนเพื่ออาโปธาตุนั้น ให้อเยนเมื่อยเลือยขบหัวตัว

แลเจบทองผกประกระนิ่ง ว่านอนด้วยผู้หญิง แลกลั้นกามรกไว้ให้หนั่นตกแล ◆

ถ้าเปนเพื่อปถวีธาตุแลวาโยธาตุ มักให้บังเกิดอำมรกภายคซื้อหาสดดคุน แลให้จับ

แต่ใจมือแลใจหัวทั้ง ๆ แลให้กลัดอกกลัดใจ เปนเหตุว่าลมปัตฆาตนั้นจับเส้นสัน

ไว้เปนเคามูล แลลม ๔ จำพวกเมื่อแรกจับนั้นให้มึนตึงก่อนให้แกจักษุ แลรกจวัน

แลริมไรผมฃ้างหลัง แลสบักทั้งสองฃ้าง แลเส้นใต้โคมสุดสันหลังทั้งสองฃางคลาย

แล ◆ แลพรรณลมมาดังนี้ไส้ พึงให้แพทประกอบยาตามโรค ตามธาตุทั้ง ๔

ดังกล่าวมานี้แลโรคที่อันบังเกิดนั้นก็จักรงับดับหายเที่ยงแท้ ◆ ถ้าเว้นไว้แต่ว่ามิกำแค

ว่ามิกำแต่ก่อนไพ้น จึ่งจามิได้ถอยหาย แลจึ่งซึ่งกาลกิริยาตายเปนอันเที่ยงแท้

แล กายแห่งเราทนทั้งปวงนี้ สมเดจพระชินสีสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสพระส

ธรรมเทศน่าว่า ยาว ๑̥̊ กว้าง ๑̥̥ หนา ๑̥̊ นี่มิเที่ยงมิแท้ ยอมแปรปรวนไปมา

เปนทุกขังเปนอนิจจังอนัตตา หาแก่นหาสารมิได้ทุกตัวทุกตน มีแต่อาการ ๓๒ ประการ

ตั้งแต่เกษเปนอาทิ เกษาในสีสะทั้งปวง ๙๐๐๐๐๐๐ เส้นขนทั่วสรรพางคตัวได้

๙๙๐๐๐๐๐ เส้น เล็บทั้งปวงได้ ๒๐ ฟันทั้งหลายได้ ๓๒ บ้างคนได้ ๓๕

บางคนได้ ๓๐ ชาง ๓๗ ชาง ๓๘ · ถ้าผู้มีบุญมีสมภารดังองคสมเดจพระมหา

กรุณาจึ่งมีพระทนท่วม ๔๐ ทัศแล ๗ ~ ๑ อหนึ่งหนังหุ้มทั่วสรรพางคตัวใส่

มีกลีบเดียวแลเวนหนาใหญ่ ระบายตับนั้นดังปีกเพกา แลสีตับนั้นมัน ๆ อยู่
แลตับนั้นอยู่ใกลงซุหัวใจอยู่เบื้องขวาแล ฯ อันว่าพังผืดมีสองจำพวก พังผืดจำพวก
หนึ่งหุ้มตับปอดแลม้ามอยู่แล พังผืดจำพวกหนึ่งนั้นแทรกอยู่ในหว่างกลีบเนื้อทั้ง ๓๐๐
ชิ้นนั้นแล ฯ อันว่าพุงนั้นมีสัณฐานสองอัน คือผุงพุงคดแลผุงพุงคดนั้น มีสัณ
ฐานดังลูกลิ้นไก่ยาวประมาณได้แปดองคุลี ติดไส้ใหญ่ใกล้ตับแลคอยู่ทางซ้ายแลพุงนั้น
อยู่ข้างขวา มีสัณฐานดังพึงคว่ำไว้นั้นแล ฯ อันว่าปอดนั้นมีสัณฐานดังชิ้นเนื้อ ะ
มีกลีบได้ ๓๗ กลีบแขวนอยู่ มีสัณฐานดังกล้ออมเผยฝา แลสีเดงดั่งผลมะเดื่อ
สุก แลปกตับเบื้องซ้ายแลเบื้องขวานั้นแล ๏ อันว่าไส้ใหญ่นั้น ถ้าว่าผู้ชาย ะ

ยาวถึง ๓๒ ศอกถ้าผู้หญิงยาวถึง ๒๘ ศอก มีสันถานดั่งงูตัดหัวตัดหางเสียแล้วแลขด
ไว้ในอางเลือด แลหัวไส้เบื้องบนอยู่ลำฅั๋ว หัวไส้เบื้องบต่ำอยู่ฅั๋วทะวานนัก แล
มีขดไว้ ๒ ๗ ขดเลอยในโครงอกนั้น ๏ อันว่าไส้น้อยนั้นพนไส้ใหญ่อยู่ยาวเทากรร
แล ๏ อันวาอาหามใหม่อันกระเปนคำแลวเคี้ยวเขาไปดวยฟันนั้น ย่อมแหลกปนกับ
เสมหะแลน้ำลาย กลื่นเขาไปนั้นพึ่งเลือดเปนสพไส้โครงนั้นแล ๏ อันว่าอาหาร
เกานั้น ตกเข้าไปอยู่ในพุงคดประมาร ๘ องคุลี กวางประมารองคุลีหนึ่งประดุจดั่ง
ดินแดงยัดไส้ในปล้องไม้ไผ้ เปนอันเหมนดั่งคุมอำจมเนานั้นแล ๏ อันวาดีอยู่ใน
ฝักหอยอยู่ใต้ตับนั้นแล แทรกตับอยู่ชื่อว่าภัฏปิตตะ ดีประการะหนึ่งชื่อว่าภัฏปิดนั้น

ทราบอยู่ทั่วทั้งตัวแล ๒ อันว่าเสลดอยู่ในไส้ประมาณเต็มขาดครหนึ่งแล ๓ อันว่าห
นองนั้นจะได้มีอยู่ ทุกเมื่อนั้นหามิได้ เมื่อไรต่อเป็นแผลบาดเจ็บแลฝีเปื่อยเหน่า
พพอง หนองนั้นจึงมีเกิดมีแล ๔ อันว่าเลือดนั้นอยู่ในกายประมาณ ๔๐ ทนานและ ๛
๕ อันว่าเหื่อนั้นไหลทราบอยู่ทั่วสรรพางกายทั่วทุกขุมขนนั้นแล ๖ อันว่ามันข้นนั้นมีอยู่

หว่างกลีบเนื้อทั้ง ๓๐๐ ชิ้นนั้นแล ๗ อันว่าน้ำตานั้นจะได้มีอยู่ทุกเมื่อนั้นหามิได้
ต่อเมื่อได้มีทุกโศกโรกร้อนปวดเจบน้ำตานั้นจึงออกแล ๘ อันว่ามันเหลวนั้นคือน้ำมันงา
อันใส ทราบอยู่จมูกแลจะงอยศีรษะก็แลหน้าผากย่อมไหลทราบออกมาแล ๙ อันว่า
น้ำลายนั้นอยู่ในมุมแก้มทั้งสองข้าง ต่ออาหารตกถึงท่าสังลิ้น ก็ไหลออกมารับเอา

อาหานนั้นแล ๏ฯะ ย่อมมีอยู่ทุกรูปนามทุกตัวสัตวหญิงชาย อันเกิดมาในโลก ๏

กยนี่เมื้อนกน้แล ๏ฯ๛

57 ff
HDG 13/12/1979